

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2020. gada 10. – 16. novembris

Nr. 43 (1653)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

*“Klāt novembris, laiks iedegt sveces
Un svinēt savas dzīvības.
Mēs visu mūžu nākam mājās –
Pēc sapņiem un pēc brīvības”*

Guntars Račs



Foto: Imants Urtāns

**“Pievienojies
mums! – aicina
LaPa mūzejs”**

2. lpp.

**Par ārkārtas
situāciju
Latvijā**

3. lpp.

**Vēlēšanas
ASV un
Latvijas
drošība**

5. un 6. lpp.

Ministru kabineta balvas LATVIJAS IZCILNIEKIEM



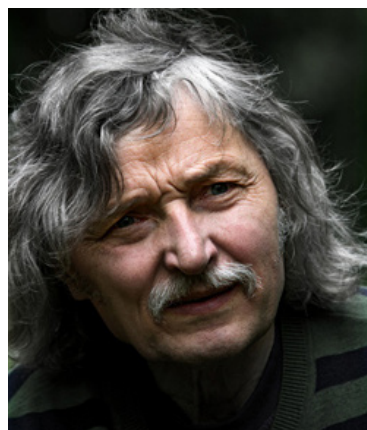
Aivars Endziņš



Aina Nagobads-Ābola



Vilis Vītols



Valdis Celms

3. novembrī valdība atbalstīja Ministru kabineta balvas piešķiršanu piecām izcilām personībām un vienai sabiedriskai organizācijai par nozīmīgiem nopelniem demokrātiskas un tiesiskas Latvijas valsts attīstībā. Ministru kabineta balva ir Latvijas valdības augstākais apbalvojums – nākamais augstākais aiz Triju Zvaigžņu ordeņa.

2020. gada Ministru kabineta balva piešķirta ilggadējai Latvijas Republikas diplomātei **Ainai Nagobads-Ābolai** – par mūža ieguldījumu valstiskuma stiprināšanā un Latvijas ārpolitisko mērķu sasniegšanā.

Ministru kabineta balvu saņēms uzņēmējs un mecenāts **Vilis Vītols** – par mūža ieguldī-

jumu latviskās pašapziņas veidošanā un mecenātisma kustības veicināšanā Latvijā, kā arī pirmais Satversmes tiesas priekšsēdis **Aivars Endziņš** par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas tieslietu sistēmas attīstībā, demokrātijas un tiesiskuma stiprināšanā.

Augstā balva piešķirta māksliniekam un dizaineram **Valdim Celmam** – par ieguldījumu Latvijas mākslas un dizaina attīstībā, basketbola trenerim **Imantam Pļaviņam** – par mūža ieguldījumu sporta attīstībā, kā arī biedrībai “**Latvijas Autisma ap-**

vienība” – par nozīmīgu ieguldījumu un nesavtīgu darbu personu ar autiskā spektra traucējumiem interešu un tiesību aizsardzībā, sabiedrības izglītošanā un pētniecībā.

UZZINĀI

Ministru kabineta balva ir Ministru kabineta Goda diploms, Ministru kabineta balvas krūšu nozīmīte un naudas balva 7115 eiro apmērā. Gada laikā var piešķirt ne vairāk kā sešas Ministru kabineta balvas (gan fiziskām, gan juridiskām personām). Tās pasniegšana šogad tiks organizēta atbilstoši epidemioloģiskās drošības prasībām.

Valdība apstiprināja arī 29 Ministru kabineta Atzinības rakstu piešķiršanu par izciliem sasniegumiem tautsaimniecības, zi-



Imants Pļaviņš

nātnes, izglītības, veselības, vides aizsardzības, valsts pārvaldes, kultūras, sporta un valsts aizsardzības jomā.



**Numura
intervijā –
Mikus Kīns,
uzņēmējs un
Latvijas
Tirdzniecības
palātas ASV
prezidents**

7. un 9. lpp.

**Kas jāzin,
atgriežoties
uz dzīvi
Latvijā?**

11. lpp.



9 770934 67501 8 43

Pievienojies mums!

Mūzejs "Latvieši pasaulē" un režisore Māra Pelēce aicina iesaistīties dokumentālās filmas pabeigšanā



Mūzejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaulē" un režisore Māra Pelēce ir pašā pēdējā likumā, lai pabeigtu pilnmetrāžas filmu par Ziemeļamerikas latviešu jauniešu demonstrāciju dekādēm 1980. gados – Aukstā kara pēdējā uzliesmojumā! Tolaik degsmīgie latviešu jaunieši gan ķēdējās pie vēstniecībām, gan ar paštaisītiem krekliem, pogām un uzlīmēm uz automašīnām ikdienā pievērsa apkārtējo uzmanību Latvijas okupācijas jautājumam. Tas bija laiks, kad tikai retais amerikānis varēja atrast Latvijas vārdu uz kartes.

Filmā galvenā varone ir Jura Bļodnieka vecā automašīna Chrysler Valiant "Slant Six". Tā 25 gadus stāvējusi Jura pagalmā Nūdžersijā (ASV) un ir aprakstīta ar tādiem pretpadomju saukļiem kā "Nyet, Nyet, Soviet!" un "Gorbačev, ej ellē!" ("Gorbačev) to hell!"). Liela daļa no ASV trimdas latviešu paaudzes atceras automašīnas izmantošanu politiskajās demonstrācijās daudzās vietās ASV un Kanādā. Savulaik Juris automašīnu izmantoja ikdienā, braukājot ar "Valiant" pa savu dzimto štatu un šādi pievērsot uzmanību Padomju Savienības nelikumīgajai rīcībai.

Jau bēgļu nometnēs dzīvodami, latvieši mēģināja pievērst valstsvīru un mediju uzmanību Latvijas okupācijai. Viens no pirmajiem soļiem bija demonstrācija pie Štutgartes (Vācija) 1949. gadā, kurā piedalījās vairāki tūkstoši baltieši. Šī cīņa turpinājās jaunajās mītnu zemēs – stāsti un atmiņas par brīvo Latviju tika lolotas un nodotas jaunajai trimdas latviešu paaudzei. Katras zemes politiskā un sabiedriskā kultūra lielā mērā ietekmēja latviešu rīcības spējas un motivāciju piedalīties un rīkot politiskas demonstrācijas.

Pagrieziena punkts, kad protesta demonstrācijās aktīvi sāka iesaistīties jaunieši, bija 1968. gads – tad Rietumberlīnes militārā pārvalde pēkšņi un stingri aizliedza pirmo Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu (VLJK) Berlīnē, uz kuru bija ieradušies jaunieši no Ziemeļamerikas un



Jura Bļodnieka Chrysler Valiant "Slant Six", izrotāts kā "Kāzmobilis" Karīnas Velkmes un Ērika Rozentāla kāzās Čikāgā, ASV, 1985. gadā

dažādām Eiropas valstīm. Tieši šis aizliegums panāca daudz vairāk nekā jebkuŗa iepriekšējā demonstrācija; tas izraisīja karstas debates pašu jauniešu starpā par viņu personisko politisko un juridisko rīcību, lai panāktu Latvijas okupācijas jautājuma iekļaušanu pasaules politiku dienaskārtībā. Kongress tika pārcelts uz Hanoveri, kur jauniešu sarīkotā demonstrācija nonāca pasaules preses uzmanības centrā.

Arī turpmāk trimdas latviešu jaunieši turpināja pievērst uzmanību Latvijas liktenim. Tā laika demonstrāciju lielākais sasniegums bija panākt Latvijas vārda izskanēšanu plašsaziņas līdzekļos – kaut vai dažas sekundes iekļūt televīzijas vai radio raidījumā.

Visaktīvākās demonstrācijas notika 1980. gados, visbezcerīgākajā stagnācijas laikā, kad likās, ka Latvijas valstiskuma atjaunošanas ideja ir mirusi uz visiem laikiem. Sākot ar mācītāja Māra Ķirsona asins liešanu uz Padomju Savienības karoga Eiropas drošības un sadarbības konferences laikā 1980. gadā Madridē,



Juris Bļodnieks savā pretpadomju auto - Chrysler Valiant "Slant Six" – ASV 20. gadsimta 80. gadu otrajā pusē

Spānijā (viņam un Latvijas likteņa apskatam tika veltīta sleja žurnālā *Time*), latviešu jaunieši izdomāja arvien interesantākus un reizēm pat nelegālus "izgājienus". Daudzreiz tie beidzās ar īsu apcietinājumu par huligānismu, bet lielākoties neatstāja negatīvas sekas demonstrantu personīgajā dzīvē.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas daudzi no visaktīvākajiem latviešu jauniešiem nonāca Latvijā, un vairāki no viņiem aktīvi turpina strādāt Latvijas sabiedrības labā. Lai izklāstītu latviešu trimdas demonstrāciju vēsturi 20. gadsimta 80. gados, ir filmētas intervijas ar dažiem no šiem trimdas politiskiem aktīvistiem:

ar mācītāju Māri Ķirsonu, Saeimas deputāti Vitu Tēraudu, Latvijas vēstnieku Grieķijā Pēteri Elfertu, advokātu Ivaru Slokenbergu un citiem.

Caur šīm intervijām, vēsturiskām fotogrāfijām un auto "Valiant" pieredzes prizmu tiks izstāstīts stāsts, kas ir maz zināms Latvijā: ar kādām pūlēm un aizrautību latvieši trimdā cīnījās, vairākās paaudzēs uzturot ideju par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Turklāt tas raisa vairākus svarīgus jautājumus – ko par šo cīņu zināja latvieši Padomju Latvijā? Un ko īsti šīs savdabīgās demonstrācijas panāca?

Filma bez didaktikas pievērsas jautājumam par latvisku un patriotisku audzināšanu, mūsdienīgu "ziedošanos" ideāliem. Filma būs adresēta skatītājiem, kuri uzauguši gan brīvā pasaulē, gan arī PSRS okupētajā Latvijā. Tā dos iespēju ne tikai uzzināt, bet arī aizdomāties, kas īsti notika dzelzs priekšvara otrā pusē, kā bija iespējams saglabāt latviskumu gan svešumā, gan padomju režīma spaidos.

Pievienojies mums!

Mēs varam kopā sasniegt finiša līniju – parādīt plašākai publikai dokumentālo filmu gan par šo unikālo automašīnu, gan par latviešu jauniešu degsmi, drosmi un asprātību, gan par dzīvi un notikumiem viņpus dzelzs priekšvara! **Aicinām Jūs iesaistīties filmas veidošanā, atbalstot šo projektu! Lai arī līdz šim saņemts dāsns atbalsts no dažādām organizācijām un fondiem, tomēr ir nepieciešams savākt vēl \$15 000 līdz 1. decembrim.** Ziedotie līdzekļi tiks izmantoti filmas pabeigšanas darbiem – montāžai, skaņu režijai, atklāšanas un izplatīšanas pasākumiem.

Filmās tapšanu var atbalstīt, maksājot ar kredītkarti drošā vidē internetā projekta mājaslapā <http://valiant.lapamuzejs.lv/>. Par citiem ziedošanas veidiem ir iespējams uzzināt, rakstot uz mūzeja e-pasta adresi lapainfo@gmail.com.

Kopš 2019. gada *Brīvā Latvija* iznāk tikai ELEKTRONISKĀ jeb DIGITĀLĀ versijā

Eiropas latviešu diaspora, kā arī mūsu lasītāji Latvijā nedrīkst palikt bez sava informācijas avota, un ceram, ka ar Jūsu atbalstu vēsturiskais preses izdevums tiks turpināts. Mīļie draugi! Aicinām Jūs abonēt digitālo versiju un atbalstīt ar ziedojumiem.

Brīvās Latvijas digitālo versiju pasūtīniet Brīvās Latvijas mājaslapā: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>, vai naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516,

MAKSA: • par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55,-
• par 6 mēn. EUR 30,-
• 1 nedēļu EUR 2,-

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīnāt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

• par 6 mēn. – EUR 186,-
• pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86,-

Redakcija Jums labprāt paskaidros tuvāk, ja radušās kādas neskaidrības. Cienīsim pagātņi un celšim nākotni!

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Atklāj fotoizstādi "Brīvības piemineklis"

Sveicot Latvijas iedzīvotājus un Rīgas pilsētas viesus valsts svētkos, Latvijas Okupācijas muzejs sagatavojis izstādi, kas veltīta Latvijas valsts, tautas vienotības, brīvības un neatkarības simbolam Brīvības piemineklim.



Muzeja galvenā krājuma glabātāja Taiga Kokneviča stāstīja: "Izstādē apmeklētāji varēs ielūkoties Okupācijas muzeja krājuma bagātībā – unikālā Brīvības pieminekļa fotografiju kolekcijā, kas veidojusies, pateicoties cilvēkiem, kuŗi mūsu muzejam uzticējuši vēsturisko liecību glabāšanu. Fotografijas uzņemtas gan Latvijas brīvvalsts laikā 1935. gada 18. novembrī, kad piemineklī atklāja par tautas saziedotiem līdzekļiem, gan vēlākajos okupācijas gados, kad tautas brīvības simbolam pieeja faktiski bija liegta. Fotografijās atainoti arī politiskie notikumi 1980. gados, kad Brīvības piemineklis kļuva par simbolu tautas pretestībai pret okupācijas varu. Apmeklētāji varēs apskatīt leģendāro 1987. gada 14. jūnija fotografiju, kad kustības *Helsinki* 86 dalībnieki devās pirmajā pretpadomju demonstrācijā pie Brīvības pieminekļa. Šodienas neatkarīgajā Latvijā piemineklis ir ne tikai simbols, bet arī Latvijas tautai svarīga pulcēšanās vieta gan svētku, gan atceres dienās.

Kādā fotografijā, piemēram, būs redzams holokausta piemiņas pasākums – sveicīšu akcija pie Brīvības pieminekļa holokausta atceres dienā 2008. gadā." Īpašs izstādes eksponāts būs Latvijas armijas Stāba bataljona karavīru sarakstītā dziesmu klade, kuŗā ar "Lāčplēša dziesmas" tekstu ir atzīmēta pēdējā goda sardze pie Brīvības pieminekļa 1940. gada 17. jūlijā. Dziesmas ierakstu ar svarīgu norādi "Šodien pulksten 13 izbeidza savas gaitas stāvēt pie Brīvības pieminekļa kā pēdējā goda sardze", parakstīja kareivji Grāvītis, Lūkins, Dizenbahs, Jansons, Liepiņš, bet vienu paraksta autoru Okupācijas muzejs joprojām mēģina noskaidrot, iespējams, tas bija kareivis Baltzoss. Izstāde Okupācijas muzejā skatāma no 7. novembrā.

Uz mēnesi Latvijā atjauno ārkārtējo situāciju

Covid-19 ierobežošanai no pirmdienas, 9. novembra, līdz 6. decembrim Latvijā tika izsludināta ārkārtējā situācija un ieviesti plaši sabiedriskās dzīves un uzņēmējdarbības ierobežojumi, – šāds lēmums pieņemts valdības un Krievijas vadības padomes kopsēdē. Ārkārtējās situācijas laikā atcelti un aizliegti visi publiskie pasākumi klātienē. Minētais aizliegums neattieksies uz ārtelpās or-

ganizētām sapulcēm, gājieniem un piketiem.

Ārkārtējās situācijas laikā prievātos pasākumos būs atļauts pulcēties ne vairāk kā desmit cilvēkiem vienlaikus un ne vairāk kā no divām māsaimniecībām, izņemot bēres. Bērēs būs atļauts pulcēties ne vairāk kā desmit cilvēkiem vienlaikus. Kultūrvietās, izstāžu norises vietās, sporta, reliģiskās darbības veikšanas vietās darbu varēs sākt ne agrāk kā plkst. 6 un beigt ne vēlāk kā plkst. 20, izņemot sporta centrus, kas darbību varēs beigt ne vēlāk kā plkst. 22. Noteikti vēl arī citi ierobežojumi.

Atbalsta ciešāku ekonomisko sadarbību ar Indiju

5. novembrī notika Baltijas un Ziemeļvalstu un Indijas ekonomiskās sadarbības veicināšanai veltīts tiešsaistes forums "Indijas-Ziemeļvalstu-Baltijas konklāvs" (*India-Nordic-Baltic Conclave*), kuŗa atklāšanā ar uzrunu uzstājās arī Latvijas ārlietu ministrs **Edgars Rinkēvičs**.



Forumu organizēja Indijas Rūpniecības konfederācija sadarbībā ar Indijas Ārlietu ministriju, un tā galvenā tema bija inovācijās balstīta sadarbība izaugsmei jaunajā pasaulē.

Hibrīdkara laikā svarīgi cīnīties pret vēstures sagrozišanu

4. novembrī Valsts prezidents Egils Levits videosarunā ar vadošajām ASV ebreju organizācijām – Amerikas Ebreju komiteju un *B'nai Brith* – pārrunāja globālās aktualitātes, kas skar Latvijas un reģionālo drošību, kā arī Latvijas, ASV un Izraēlas sadarbību divpusēji un starptautisko organizāciju ietvaros, īpaši ANO.



Sarunā tika uzsverta ASV nozīmīgā loma Baltijas reģiona drošības stiprināšanā, kā arī situācijas stabilizācijā citos reģionos, t. sk. Tuvajos Austrumos. Kā viens no drošības aspektiem tika pārrunāta globālā terorisma problēma, tostarp arī *Hezbollah* organizācijas radītie draudi. Valsts prezidents apliecināja, ka Latvija uzskata *Hezbollah* kā politisko, tā militāro spārnu par teroristisku organizāciju.

Vēstījums Reformācijas svētkos
Achibiskape **Lauma Zušēvica** laikrakstā *Latvietis* sniegusi šādu paziņojumu.

Sveicu Jūs Reformācijas svētku dienā – 2020. gada 31. oktobrī – ar ziņām, ka notikusi vēsturiska

pārmaiņa. Sinodālā balsojumā – LELBāl nolēma mainīt savu nosaukumu, lai tas patiesāk atspoguļotu mūsu darbību. Gadiem jau esam ne tikai ārpus Latvijas vai diasporā, bet arī Latvijā! Pa gadiem bijām gan LELB trimdā, gan LELBāl. Nonākot pasaules četros kontinentos, latviešu bēgļi dibināja draudzes, cēla dievnamus, veica Kristus misijas darbu un neaizmirsā savu pienākumu aizlūgt par dzimtenē dzīvojošajiem brāļiem un māsām. Lūgšanas pārvērtās darbos, kurus Dievs svētīja.

LELBāl turpmāk būs LELBP. Mainot mūsu nosaukumu, nesam zaudējuši savu iepriekšējo identitāti, bet esam apliecinājuši, kas mēs jau esam un ceram vēl būt! Viss savā laikā! Reiz nedrošā, baiļu pilnā laikā – 1947. gada Reformācijas svētkos, mācītājs Dr. Kārlis Bilzens latviešu bēgļus iedrošināja: "Pasaule izjūt fizisku un garīgu tukšumu, tukšneša stāvokli. Bet, Jēzus arī tagad savā debesu realitātē iet cauri pasaulei." Un vēl šajā pandēmijas, nemiera pilnajā, smagajā laikā, Viņš iet cauri pasaulei un mēs – Viņa pēdās! Paļausimies! Angļu valodā būsim: *Latvian Evangelical Lutheran Church Worldwide (LELCW)*; vācu valodā: *Lettsche Evangelisch Lutherische Kirche Weltweit (LELKW)*.

ASV prezidenta vēlēšanās uzvar Džo Baidens

ASV 3. novembrī notika prezidenta vēlēšanas, kuŗā par prezidenta krēslu cīnījās demokrāts Džo Baidens un pašreizējais prezidents republikānis Donalds Tramps. Šogad vēlēšanu rezultāti jāgaida ilgāk nekā citkārt, jo pandēmijas laikā daudzi izvēlējās balsot pirms oficiālās vēlēšanu dienas un pa pastu. Lai pārbaudītu iesūtītās balsis, nepieciešams ilgāks laiks.



7. novembrī, ASV analītiķi un lielākie mediji pasludināja – vēlēšanās saskaņā ar to aplēsēm uzvarējis demokrātu prezidenta amata kandidāts Džo Baidens un viceprezidenta amata kandidāte Kamala Harisa. Baidens pēc uzvaras vēlēšanās aicināja uz vienotību valstī un apsolīja jaunu dienu Amerikai. (*Vairāk lasiet 5. lpp.*)

Valsts prezidenta Egila Levita apsveikums jaunievētajam ASV prezidentam: "Apsveicu jaunievēlēto ASV prezidentu Džo Baideņu ar uzvaru vēlēšanās! Sveicu arī topošo viceprezidenti Kamalu Harisu! Latvija arī turpmāk ir par spēcīgu transatlantisko savienību, kas balstīta uz demokrātijas un likuma varā pamatotu starptautisko kārtību."

Pertas Daugavas Vanadzies svin jubileju

Jānis Purvinskis raksta: "Ilgi Pertas vanadzies gudroja, kā viņas atzīmēs savu svarīgo jubileju? Taču – 70 gadi nav nekāds joks:

SPILGTS CITĀTS

"Tems ir sen par lēnu"

Premjērministrs **Krišjānis Kariņš** par valdības pārāk gauso reakciju uz *Covid-19* uzliesmojumu Latvijā intervijā **Paulam Raudsepam** nedēļrakstā *IR*



"Pagājušajā nedēļā pirmo reizi Veselības ministrija pati sasauca savu iekšējo krīzes vadības grupu, lai sāktu slimnīcu pārkārtošanu un atbrīvotu vairāk gultu potenciālajiem *Covid-19* slimniekiem. Pirms tam pati sistēma nebija gatava pieņemt, ka krīze aug ļoti drāmātiski. Tems, kādā tiek saprasta situācija un piedāvāti risinājumi, ir sen par lēnu.

Esmu dziļi neapmierināts ar veselības ministres Ilzes Viņķeles tempu un kā valdības vadītājs uzņemos atbildību, ka neesmu spiedis rīkoties ātrāk. (...) Ilgstoši mūsu eksperti un ministrija nebija gatava teikt, ka faktiski esam krīzē. Pavasara situācija bija ļoti pozitīva. (...) Pasaules Veselības organizācija un arī mūsu eksperti ir argumentējuši, ka vajag iet pakāpeniski. Mēs esam gājuši, es teiktu, agresīvā pakāpeniskumā, esam tagad trešajā kategorijā, jau pie sarkanās robežas ar visiem ierobežojumiem. Lietuvā, kur nepieņēma mērus, jo viņiem bija vēlēšanas, saslimstība pret iedzīvotāju skaitu ir gandrīz divreiz lielāka nekā mums. Mēs jau esam pieņēmuši vienīgo lēmumu, kas tiešām darbojas, – ka jāievēro divu metru distance starp cilvēkiem. Ja sabiedrībā visi to konsekvēnti ievērotu, slimība nevarētu tik viegli izplatīties. Taču daudzi neievēro, tāpēc ir vajadzīgi stingrāki drošības pasākumi. (...) Personīgi uzskatu, ka nevaram sevi salīdzināt ar vidējo Eiropā. Mums ir jāsalīdzina sevi ar pašu spēju tikt galā. Esmu ļoti gandarīts, ka pēdīgi tāds plāns tika izstrādāts. Tas nav perfekts, un ir jautājums, vai mēs vēl varam atļauties vienu daļēju soli. Ir ekonomiskais aspekts. Ja apzināti slēdzam daļu savas ekonomikas, lai apkarotu pandēmiju, tad tajā pašā lēmumā jābūt mehānismam, kā uzņēmumi var saņemt kompensāciju, kamēr pārdzīvojam šo uzliesmojumu. (...)

Varbūt ir kāds starpsolis?

Pirms mēs neļaujam vecākajiem bērniem atgriezties klātienē, jāaptur izkļāde – tas ir loģiski. Ja ir maksimāli jāierobežo pulcēšanās, es saredzu, ka vienīgā vieta, kur vēl varam pulcēties, ir skolas. (...) Es nevēlos eksperimentēt ar sabiedrību. Labāk kļūdāmies, būdami stingrāki, un lai izrādās, ka tas nebija nepieciešams, nekā kļūdāmies, ka nebijām pietiekami piesardzīgi. Pēc būtības – mēs abi ļoti labi saprotam, ka vienīgās zāles ir distance. Jautājums – kādi lēmumi jāpieņem, lai sabiedrība to ievērotu? Tur varbūt ir neliela atšķirība. Viņķeles kundze vairāk tic cilvēku labajai gribai. Man ir pieredze, ka 80 – 90% būs ar labo gribu, bet tie 10% šajos pandēmijas apstākļos var sabojāt balli visiem. Tāpēc nevar paļauties uz labo gribu. Tas mums jau tagad maksā pārāk dārgi. (...)

Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks ir teicis, ka nedrīkst šajā laikā atbalstīt uzņēmumus un nozares, kuŗas, visticamāk, neizdzīvos. Vai piekristāt?

Starpība starp LB prezidentu un valdības vadītāju ir tāda, ka viņam nav sociālās atbildības par to, kas notiek. Skaidrs, ka visā pasaulē tūrisma nozare, aviācija, visas saistītās jomas šobrīd tiek izmainītas. Kamēr nav vakcīnas, kamēr cilvēku imunitāte nav pietiekami liela, šīs nozares strādās apgrūtinātos apstākļos. (...)

LB skatās makroekonomiski, bez sociālās komponentes. Valdība skatās makroekonomiski ar sociālo komponenti. Bankrots ir maksātspēja nav tas, ko gribam veicināt. Gribam, lai pēc iespējas maz strādājošo tiek skarti.

Cik stabila ir valdība?

Tikpat stabila kā valdības izveidošanas dienā. Ne vairāk, ne mazāk."



Tā nu skaistā, saulainā svētdienā, 2020. gada 25. oktobrī, kad nebija ne par karstu, ne par aukstu, pūta jauka miļa vēsma, mēs visi sēdējām Pertas Latviešu Centra pagalmā, zem sava lielā ozola, kamēr sagādnieks kārtoja galdus, ēdienu un rīkojās, lai mūsu vanadzies varētu izbaudīt savu 70. dzimšanas dienu.

brauksim šur, brauksim tur, nē, nebrauksim nekur. Nu un tad? Ko nu tad darīsim? Beidzot nolēma, ka tiešām nebrauks nekur, paliks tepat mājās un svinēs pašu Daugavas Vanagu klubā.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latvijā top robots grīdu, durvju un rokturu dezinficēšanai

Brīdi, kad visā pasaulē norit cīņa ar Covid-19 pandēmiju, talkā var nākt arī roboti. Un tieši Latvijā šobrīd top kāds pavisam īpašs robots. Tas varēs dezinficēt sabiedriskajās ēkās ne vien grīdas, bet arī rokturus, logus un durvis. Pagaidām tas vēl nav publiski izrādāms, bet pēc mēneša Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) tiks demonstrēts robots, kurš spēs dezinficēt dažādas virsmas, tāda veidā palīdzot cīnīties ar vīrusu.

“Mērķis ir izstrādāt robota papildinājumu, kas ļautu automatiski dezinficēt telpas un dažādas vertikālās virsmas, piemēram, durvis, durvju rokturus, logus un tamlīdzīgi,” pastāstīja RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes dekāns Agris Ņikitenko. Jaunajam robotam par pamatu tiek ņemts uzkopšanas robots, kas ar lielu Latvijas zinātnieku ieguldījumu jau ir bijis izveidots iepriekš. Tādi jau tiek izmantoti grīdu tīrīšanai, piemēram, lidostās vai slimnīcās. Tagad tas ir papildināts ar jaunām funkcijām. “Papildus iekārta tiek izstrādāta Rēzeknes augstskolā. Tā sastāv no automatiskām sprauslām, tvertnes dezinfekcija šķidrums, kā arī vadības mezgliem, lai sprauslas varētu automatiski vadīt. Elektronikas datorzinātnes institūts izstrādā sistēmas, kas ļauj vizuāli atpazīt tās virsmas, kas ir īpaši jādezinficē, piemēram, durvju rokturus, durvis, stiklotas virsmas un citas vertikālās virsmas,” pastāstīja Ņikitenko. Tāpat jaunais robots uzņems ne vien grīdu, bet arī objektus, kas atrodas krietni virs grīdas līmeņa. Tas nozīmē, ka turpmāk šo funkciju vairs nevajadzēs veikt cilvēkiem.

Ar auto astonās dienās apbrauc apkārt Latvijas robežai

Valmierietis Mārcis Bogdanovs savā dzimšanas dienā oktobra beigās nolēma sev uzdāvināt ceļojumu gar Latvijas robežu, redzēto arī fiksēt dienasgrāmatā, kā arī foto un videostāstos, lai tādējādi mudinātu arī citus šajā laikā, kad tālāki ceļojumi nebūtu prāta darbs, dodies apskatīt mazāk zināmas vietas tepat Latvijā. Mārcis paņēma ģitaru, sēdās auto un astonās dienās veica ceļojumu apkārt Latvijas robežai.



Kad Latvijas Radio tiekas ar Mārci, viņam līdzī ir ģitara, kas bijusi līdzī arī ceļojuma laikā. “Es biju paņēmis ģitaru ar tādu domu, ka katrā vietā, kur man izskatās, ka te nu ir istā vieta, kur uzņemt video ar ģitaru un to dziesmu, kādu vienu rindiņu, vai vienu pantiņu, un tad tādas vietas vairākas gadījās, dažas jau bija saplānotas un dažas nejausās vietas gadījās, un tapa video “Nāk ru-

dens apgleznot Latviju”, saka Mārcis. Ceļošana Mārcim ir viens no viņa vaļaspriekiem, un šoruden gan izpalika plāni par tālākiem ceļojumiem.

“Tas vēstījums, ko es gribu pateikt, ka tepat Latvijā ir ļoti skaisti, un šajā laikā, kad nevajadzētu braukt nekur prom, ir tā vērts padomāt, ko apmeklēt tepat Latvijā,” saka Mārcis. Pēc šī ceļojuma Mārcim ir iecere līdzīgi apbraukt arī tuvākās kaimiņvalstis, bet kad vīruss būs rimis, ir sapnis apceļot Gruziju.

Atradums visas Eiropas mērogā

AS “Latvijas valsts meži” apsaimniekotā Austrumvidzemes reģiona meža atrasta Eiropā reti sastopamās piepju sugas *Amylocystis lapponica* eksemplārs, kurš nosaukums latviskots kā “Ziemeļu klimakociste”, liecina ieraksts LVM mājaslapā. Sēni atradis LVM vides eksperts Gaidis Grandāns, veicot attīstāmo meža autoceļu apsekošanu. (attēlā)



Gaidis Grandāns

“Tas ir unikāls atradums visas Eiropas mērogā. Šo reto piepju sugas atradni sastapu mežā vien dažas dienas vēlāk par tās atklājumu Ķemeru Nacionālā parka teritorijā, kas fiksēts kā pirmais sugas novērojums Latvijā,” norādīja Grandāns. Sugas identitāti pēc bīdes apstiprināja Igaunijas vadošie mikologi Asko Lehmuus un Kadri Runels. Sugas paraugs atrodas Latvijas Dabas muzejā. *Amylocystis lapponica* apdzīvo lielu dimensiju skujkoku kritālām bagātās mežaudzes. Skandināvijā to izmanto kā dabisku meža biotopu specifisko sugu. Eiropā suga tiek uzskatīta par kritiski apdraudētu. Iekļauta vairāku valstu Sarkanajās grāmatās.

Agrārai reformai – 100

1920. gada septembrī Satversmes sapulce pieņēma Agrārās reformas likuma 1. un 4. daļu. Tas bija aizsākums Latvijas agrārājam reformai (1920–1937). Reforma paredzēja muižu zemju, ēku, inventāra, lopu konfiskāciju un zemes, ko ieskaitīja Valsts zemes fondā, sadalīšanu bezzemniekiem un sīkzemniekiem. Latgalē bez tam viens no svarīgākajiem reformas uzdevumiem bija sādžu zemju dališana viensētu saimniecībās. Zemes ierīcības darbu šo pasākumu dēvēja pat par otro lielo agrāro reformu.

Ziņas īsumā

• Lāčplēšu dienā Stopiņu novadā notiks gaismas akcija “Par Latvijas brīvības cīņu varoņiem”, liecina informācija pašvaldības mājaslapā. Šogad Lāčplēšu dienu 11. novembrī pašvaldība aicina atzīmēt klusinātā noskaņā, bez

tradicionālā Lāčplēšu dienas lāpu gājiena un oficiālā piemiņas brīža.

• Saeima 5. novembrī trešajā lasījumā atbalstīja jaunu **Valsts robežsardzes likumu**. Tas izstrādāts, lai aktualizētu robežsardzes tiesisko regulējumu, kā arī nodrošinātu tā saskaņotību ar citiem normatīvajiem aktiem un Eiropas Savienības tiesību normām.

• Valsts robežsardze pēc Baltkrievijā notikušajam prezidenta vēlēšanām saņēmusi vēl **septiņu Baltkrievijas pilsoņu iesniegumus par patvēruma piešķiršanu Latvijā**, līdz ar to kopumā saņemti 20 šādi iesniegumi, aģentūrai LETA pastāstīja Valsts robežsardzes preses pārstāve Kristīne Pētersone.

• Lietuvas valdība 4. novembrī pieņēmusi lēmumu no 7. novembra uz trim nedēļām **ievieš valsts mēroga karantīnu**, lai apturētu jaunā koronavīrusa izplatību. Jau pašlaik Lietuvā 21 no 60 pašvaldībām, tostarp trīs lielākajās pilsētās – Viļņā, Kauņā un Klaipēdā – ir spēkā vietēja līmeņa karantīna. Taču straujais koronavīrusa inficēto skaita pieaugums piespieda valdību atkal ieviest vispārēju karantīnu. Lietuvā nacionāla līmeņa karantīna bija spēkā arī no 16. marta līdz 16. jūnijam. Tagad karantīnas režīms būs spēkā no 7. novembra pusnakts līdz 29. novembra pusnaktij.

• Rīgas vicemēre un Drošības, kārtības un korupcijas novēršanas komitejas priekšsēde **Linda Ozola** (JKP) uzdevusi Rīgas pašvaldības policijai pastiprināti patruļlēt ielās un brīdināt cilvēkus par epidemioloģiskiem piesardzības pasākumiem.

• **Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome** (NEPLP) *Baltkom Radio* intervijā ar Krievijas politiķi Vladimiru Žirinovski konstatējusi aicinājumus, kas apdraud Latvijas valsts drošību. Tādējādi medijs ir pārkāpis Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumu, un tam piemērots naudas sods 8000 eiro, informēja padomē.

60. jubileju svin VEF Kultūras pils

Un nosvinējusi ekskluzīvi – ar maestro Raimonda Paula īpaši šim notikumam veltītu un sagatavotu koncertprogrammu “Daudz laimes!”. 29. oktobra koncerts bija kā “ķirsītis” jubilejas tortē visiem sanākušajiem ilggadējiem VEF Kultūras pils māksliniecišķo kopu vadītājiem un bijušajiem darbiniekiem. Tas bija ļoti personīgs maestro veltījums, jo viņam ar šo kultūras namu saistās daudz atmiņu.

Dauderu muzejam – 30



No 2019. gada 16. maija Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Dauderu nodaļā apskatāma atjaunota ekspozīcija, kas iekārtota vairāk nekā 120 gadus senajā namā.

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 29. oktobrī Latvijas vēstnieks Kārlis Eichenbaums pārrunāja Latvijas un Kanadas attiecības ar Kanadas Ēnu kabineta ārlietu ministru Maiklu Čongu (*The Honourable Michael Chong PC MP*), kas pārstāv opozīcijas Konservatīvo partiju. Kārlis Eichenbaums apsveica deputātu Maiklu Čongu ar iecelšanu jaunajā atbildīgajā amatā, kurā viņš nomaina pašreizējo Konservatīvās partijas līderi Erinu O’Tūlu, kas ir liels Latvijas draugs. Vēstnieks pateicās par konservatīvo pastāvīgo atbalstu ciešākām divpusējām attiecībām.

KĪNA. 4. novembrī Latvijas vēstniece Ķīnā Maija Manika tikās ar Šudžou vicemēru Janu Džipinu (*Yang Zhiping*), lai pārrunātu turpmāko sadarbību starp Latviju un Sudžou. Pēc tikšanās vēstniece un vicemērs piedalījās Saprāšanās memoranda parakstīšanas ceremonijā starp Rīgas laku un krāsu rūpnīcu (RILAK) un *Suzhou Gold Mantis Cultural Development Ltd.* RILAK ir viens no lielākajiem krāsu un laku ražotājiem Baltijas valstīs ar vairāk nekā simts gadus ilgu vēsturi un pieredzi.

IZRAĒLA. 4. novembrī Latvijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Izraēlas Valstī Aivars Groza iesniedza akreditācijas vēstuli Izraēlas Valsts prezidentam Ruvenam Rivlinam (*Reuven Rivlin*). (attēlā)



Grečno savrupmāju ieskauj ainavisks parks, savukārt tam visapkārt plešas industriālā Sarkanāugava. Tikpat daudzveidīgs, kontrastiem bagāts ir ekspozīcijas stāsts – ne vien par nama vēstures likločiem, bet arī par visas Latvijas kultūrvēsturiskajām norisēm 19. – 21. gadsimtā. Vienīgais Sarkanāugavas muzejs Kultūras muzejs Dauderi atklāts 1990. gadā.



LNB atklāta Borisam Bērziņam veltīta izstāde

No 8. oktobra Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) 4. stāva mazajā galerijā skatāma izstāde “Boriss Bērziņš. Lapaspuses”.



Skats no izstādes

Tā veltīta mākslinieka Borisa Bērziņa (1930–2002) 90. jubilejai un iepazīstina ar neparastiem artefaktiem no viņa apjomīgā mantojuma Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) krājumā. Šeit parādīti mākslinieka zīmējumi un skices grāmatās, žurnālos, uz reprodukcijām, skrejlapām, aploksnēm un citiem ikdienišķas informācijas un tekstu nesējiem.

3. novembrī Žaņa Lipkes 120. dzimšanas dienai

veltītā simpozija laikā, tika atklāta mākslinieces Diānas Dimzas-Dimmes izstāde “Mājvieta”, informēja Žaņa Lipkes memoriāla pārstāvji. Izstāde veidota, saistot mazāk zināmos cilvēglābšanas pieredzes stāstus Otrā pasaules kara laikā un ikdienas māju pieredzi epidēmijas laikā.

Latvijas arhitektūras Lielā gada balva

Par Latvijas Arhitektūras Lielās gada balvas laureātu, saņemot augstāko apbalvojumu nozarē, šogad atzīta ēku rekonstrukcija Miesnieku ielā un tās autori SIA *ARHIS Arhitekti*, informēja Latvijas Arhitektu savienība.

Balva tika pasniegta “Arhitektūras gada balvas 2020” svinīgajā ceremonijā *RISEBA H2O 6* kvartāla Aisteres zālē. Latvijas Arhitektūras gada balvas jeb fināla žūrijas balvas ieguva Viestur-dārza kvartāls, “Hanzas perons” – noliktavas pārbūve par ēku plašizklaides pasākumiem un “K-99” autori.

Latviski izdots romāns “Karstā 68. gada vasara”

par Prāgas pavasāra notikumiem. Aizraujošs, traģikomisks un melanholijas piesātināts ir slovaku autora Viliama Klimāčeka romāns “Karstā 68. gada vasara”. Tas vēsta par tā saukto Prāgas pavasāra notikumiem bijušajā Čehoslovākijā. Autors to balstījis reālos cilvēku dzīvesstāstos, un viņu pārsteidzīs, cik liels spēks joprojām piemīt šiem notikumiem, kas risinājās vairāk nekā pirms 50 gadiem.

Latvijas modes gada balvas uzvarētāji 13 nominācijās

Latvijas modes gada balvas pasniegšanas ceremonijā, kas pagājušajā nedēļā norisinājās mākslas centrā *Digital Art House*, paziņoti uzvarētāji 13 nominācijās, nosakot veiksmīgākos Latvijas modes industrijas profesionāļus, ņemot vērā viņu veikumu pagājušajā gadā.

Kā aģentūru LETA informēja pasākuma organizatori, gada debijas balvu ieguvusi cepuru dizainerne Ksenija Danilova, savukārt gada izrāvēns modes jomā piešķirts bērnu apģērbu zīmolan *Aristocrat Kids*. Nominācijā “Gada labākais laikmetīgo rotu dizaineris” uzvarējusi Maija Vītola Zitmane, savukārt dizaineres Katjas Šehurinas kāzu kleitu zīmols *Katya Katya London* uzvarēja divās nominācijās – kā “Gada oriģinālākais modes skates multimediju noformējums” un kā “Radošākā gada modes skate”.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**



JURIS
LORENCIS

Un tā ASV prezidenta vēlēšanās ir noslēgušās. Brīdī, kad es rakstu šīs rindas, Latvijā ir pirmdienas, 9. novembra rīts. Vismaz pagaidām izskatās, ka vēlēšanās uzvarējis Demokrātu partijas kandidāts Džozefs Baidens. “Pagaidām” tāpēc, ka Tramps gatavojas apstrīdēt balsu skaitīšanas procedūru dažos štatos. Politikas ekspertu notiekošo vēl analizēs mēnešiem, pat gadiem ilgi. Un ne tikai eksperti. Pirms dažām dienām kāds paziņoja e-pastā atsūtīja asprātīgu un, manuprāt, visai precīzu karikatūru: nomaļa Krievijas sādža kaut kur nekuriens vidū, tālumā redzamas sīkas mājeles un pareizticīgo baznīciņa. Uz ceļa sastapušies divi cilvēki jau gados, vecuks vatenī un sievietē lakatiņu galvā, viņai rokās ūdens spaiņi. Abi spriež: “Bet Pensilvānijā un Mičiganā balsis tak vēl nav saskaitītas!” Komisks un reizē traģisks skats. Jo šiem cilvēkiem nav ne mazākās iespējas ietekmēt notiekošo. Un tomēr viņi interesējas, pat iedziļinās tādās smalkās lietās kā ilga balsu skaitīšana vienā vai otrā štatā. It kā joks, bet, kā mēdz teikt, – katrā jokā ir sava daļa taisnības. Paradox ir tas, ka Amerikas vēlēšanu iznākums ietekmē šo “mazo cilvēku” ikdienas dzīvi, pie tam visbiežākajā veidā. Piemēram, Trampa rosinātās sankcijas pret Krievijas – Vācijas gāzes vadu “Nordstream 2”, Baidena iestāšanās par “zaļo enerģētiku”, atstājot Rietumu valstu atvadas no naftas var iespējot Krievijas valsts budžeta ienākumus un rubļa kursu, tātad arī sociālos pabalstus, pensijas un cenas veikalos.

Studiju biedrs Valdis, kuŗam aizsūtīju šo bildi, atbildēja: “Latvijas žurnālisti arī aprakuši! Kāda mums daļa par to, ko nespējam ietekmēt! Lieka enerģijas tērēšana un nervu bojāšana. Tas pats kā vērot divu amerikāņu beisbola komandu spēli.” Salīdzinājums ar beisbolu ir vietā. Kaut vai tāpēc, ka diezin vai Latvijā atradīsies cilvēks, kuŗš tā pa istam saprot beisbola stadionā notiekošo. Atziņš, arī man nav saprotams ne beisbols, ne krikets. Mazliet līdzīgi bija ar šīm vēlēšanām. Es vēl atceros savu bērnību un jaunību, kad padomju propaganda nenogurstoši atkārtoja – demokrati un republikāņi ne ar ko būtiski neatšķiras, “kalpo kapitālam” un ir tikai “vienas monētas divas puses”. Tagad, jau brīvajā Latvijā, eksperti mūs mierina, ka pēc prezidenta vēlēšanām Amerikā nekas būtiski nemainīsies, ka abas partijas patiesībā esot līdzīgas un aizstāvēt Rietumu pasaules pamatprincipus – demokrātiju, tiesiskumu, brīvo tirgu, NATO utt. Ja jau tā, tad kāpēc šī izmisīgā cīņa uz dzī-

vību un nāvi, savstarpējie apvainojumi? Ļaužu pūļi, kas gaida vēlēšanu rezultātus Amerikas pilsetu ielās, demonstrācijas, kas brīžiem robežojas ar vardarbību? Asaras cilvēku sejās – vieniem prieka, citiem izmisuma. Un “kronis” visam – prezidenta Trampa apgalvojumi par iespējamiem viltojumiem, negodīgu balsu skaitīšanu un “nozagtām vēlēšanām”. Par “nelegālām balsīm”, kuŗas nedrīkst skaitīt, jo tās saņemtas pa pastu.

To pamanījuši Kremļa propagandas kanāli, kuŗi tagad nebeidz skandināt: “Ja jau pats ASV prezidents, vislabāk informētais cilvēks valstī, šaubās par vēlēšanu godīgumu, tad ar kādām tiesībām Rietumi kaut ko var pārņemt mums!” Šo propagandu vislabāk apkarot ar humoru. Nedēļu pirms ASV prezidenta vēlēšanām Vācijas sabiedriskais medijs “Deutsche Welle” savā krievvalodīgajā kanālā publicēja asprātīgu animācijas video – Putins sēž pazemes bunkurā, kur viņš patvēries no Covid-19, un vēro televizorā rok koncertu. Tajā uzstājas Tramps un Baidens, kuŗi dziedmās izsmeļ viens otru un aicina balsot par sevi. Putins dziļdomīgi rezumē: “Tāda nu ir tā izslavētā Rietumu demokrātija! Iekērušies varas pīrāgā un katrs rauj uz savu pusī! Un kas to dara? Divi no reālītes

atrauti vecāki kungi, kuŗiem jau sen laiks doties pensijā!” Tie, kuŗi pazīst Krieviju, saprot šo humoru – ka Putins ir nevis iekēries varā un mēģina to noturēt, bet gan sen to jau ir pilnīgi monopolizējis, uzsēdies tai virsū. Ka Putina sabiedrotais, Baltkrievijas prezidents Lukašenko ir tas, kuŗš pēc acīmredzami zaudētām vēlēšanām joprojām spītīgi atsakās atzīt savu sakāvi. Ka pēdējos gados preses konferences un tikšanās ar žurnālistiem ir apliecinājušas, ka nevis Tramps vai Baidens, bet tieši Putins un Lukašenko dzīvo citā pasaulē, tālā no vienkāršā cilvēka un viņa ikdienas problēmām. Par došanos pelnītā atpūtā vispār nav ko runāt – saskaņā ar Krievijas likumiem 1952. gadā dzimušais Putins jau astoņus gadus skaitītos “pensionārs”. Turklāt vidējais vīriešu mūža ilgums Krievijā šodien ir tikai 68 gadi!

Arī daži Eiropas medijs izteica bažas par šo ASV vēlēšanu iznākumu. Taču ne tik daudz par to, kuŗš tajās uzvarēs. Jautājuma nostādne bija šāda – vai zaudētājs atzīs savu sakāvi? Baltijas valstu draugs un politikas eksperts Edvards Lūkass šajās dienās britu nedēļas žurnālā “The Spectator” raksta: “Raugoties no Kremļa viedokļa, nav pat svarīgs viens vai otrs balsošanas iznākums, bet gan

bailes un neuzticība pēc vēlēšanām. Lielākais drauds Putina režīmam ir vienoti, par sevi pārliecināti Rietumi. Tātad Krievijai ir svarīgi visu noliegt un apšaubīt. Sēt apātiju, pārliecināt, ka demokrātija ir tikai farss, ka politiķi ir melji, kuŗi laupa un nestāsta taisnību”. Ko te vēl piebilst? Raugoties no vienas puses, varētu likties, ka balsošanas rezultātu apšaubīšana un iespējamie tiesas procesi nedara stipru Ameriku. Savukārt Eiropu patlaban vājina joprojām neizsīkstošās bēgļu straumes un islāmistu terrora akti. Mūs visus joprojām vajā Covid-19 pandēmija, kas aiznes cilvēku dzīvības un izskalo ekonomikas pamatus. Bet, no otras puses raugoties, ASV ir tiesiska valsts. Ja Trampam liekas, ka kaut kas nav kārtībā, ka likums ticis pārkāpts, viņam ir visas iespējas tiesāties. Patiesībā šīs vēlēšanas parādīja Rietumu demokrātijas spēku, to, ka atšķirībā no Krievijas vai Baltkrievijas pat varenais ASV prezidents nav visspēcīgus un nevar visu “sakarot” tā, lai tiktu ievēlēts atkārtoti. Patiesībā es apskaužu Ameriku. Pēc 95 % balsu saskaitīšanas par Baidenu jau nobalsojuši 75,4 miljoni, par Trampu – 70,9 miljoni amerikāņu. Tie ir rekordlieli skaitļi. Tātad amerikāņu tautai nav vienaldzīgs savas valsts liktenis. Un tā jau ir cerīga zīme.

Vai ārkārtas situācija ne tikai valstī, bet arī Latvijas valdībā?



SALLIJA
BENFELDE

No pirmdienas, 9. novembra Latvijā saistībā ar iespējamu nekontrolējamu inficēšanās gadījumu skaita pieaugumu ar Covid-19 izsludināta ārkārtas situācija līdz 6. decembrim. Dienā, kad tapa šis komentārs, Latvijā kopš pandēmijas sākuma šī vīrusa deļ miris 101, bet saslimuši 8187 cilvēki.

“Katra cilvēka dzīvība ir svarīga. Tāpēc šodien valdība uzklauzīja veselības speciālistus un sadzirdēja viņu viedokli, ka ir jārikojas izlēmīgi un tūlīt, jo citādi varam zaudēt kontroli pār pandēmijas uzliesmojumu, kā tas jau novērots ne vienā vien Eiropas valstī,” piektdien, 6. novembrī, pamatojot ārkārtējās situācijas izsludināšanas nepieciešamību, skaidroja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš. Jāpiebilst, ka ārkārtas situācijā ierobežojumi būs stingrāki un to ievērošana tiks arī stingrāk kontrolēta.

Tiesa gan, Latvijā situācija ir krietni labāka nekā vairākumā Eiropas valstu, bet ir skaidrs arī tas, ka nu jau vairs nevar izsekot un atklāt katra inficētā kontaktpersonas, kas rada ļoti plašu inficēšanās risku un situāciju, ka slimnīcas vairs netiks galā ar saslimušajiem. Jau ir izveidotas papildu gultasvietas, samazinot to skaitu ar citām slimībām sirgstošajiem, bet ne mediku, ne slimnīcu gultu skaits nav bezgalīgs un neierobežots. Turklāt daudzi joprojām negrib ievērot noteiktos

ierobežojumus – vieni uzskata, ka tās visas ir muļķības un meli, citi vienkārši atsakās ierobežojumus ievērot, jo, lūk, tiekot pārkāptas viņu cilvēktiesības. Nekas jauns tas gan nav, līdzīgi domājoši cilvēki ir atrodami katrā valstī. Ārkārtas situācija juridiski ļauj lēmums pieņemt ātrāk un ļauj arī sodīt tos, kuŗi – vienalga kādu iemeslu deļ – tos neievēro.

Pats būtiskākais ārkārtas situācijas laikā neapšaubāmi ir atbalsts tiem, kuŗi pandēmijas deļ atrodas dikstāvē vai ir zaudējuši darbu. Valsts atbalsts bija pieejams arī pavasarī, kad bija ieviesta ārkārtas situācija, bet tas gan bija kā lāpīta sega ar lieliem caurumiem. Jautājums par atbalstu arī ir tas, kas raisa visvairāk neapmierinātības un iebildumu. Latvijas Televīzijas raidījuma “de facto” žurnālisti izpētījuši, ka Latvija atbalstos krīzes pārvarēšanai bijusi visskopākā no Baltijas valstīm, un Latvijai bijis arī vislielākais iekšzemes kopprodukta (IKP) kritums, salīdzinot ar tiem pašiem mēnešiem pagājušajā gadā – 8,6 procenti. Izrādās, Latvijai pirmās ārkārtas situācijas laikā bijis ļoti liels privātā patēriņa kritums – cilvēki taupīja naudu, nepirka drēbes, kurpes, pulksteņus, grāmatas un citas mantas, bez kuŗām, sēžot mājās, varēja iztikt. Negāja uz teātriem un koncertiem, jo tie bija atcelti. Latvijas Banka pieļauj, ka vismaz daļēji pie tā var vainot salīdzinoši zemāku valdības at-

balstu mājāsaimniecībām. Pēc Latvijas Bankas aprēķiniem, Latvija pavasarī, salīdzinot ar kaimiņiem, tērēja mazāk naudas atbalsta pasākumiem kopumā un stipri mazāk, lai saglabātu iedzīvotāju ienākumus. “Tas, kas varbūt to īstermiņa šoku ekonomikai vairāk mikstina, ir atbalsts mājāsaimniecībām. Un te mēs, salīdzinoties ar Baltijas valstīm, redzam, ka mums gan dikstāves pabalstu izmaksātais apjoms, gan arī citu pabalstu mājāsaimniecībām apjoms bija mazāks nekā kaimiņvalstīs. Un, ņemot vērā to, ka mājāsaimniecības lielu daļu no saviem ienākumiem tiešā veidā patērē tam, protams, ir momentāna ietekme uz ekonomiku,” žurnālistiem sacīja Latvijas Bankas ekonomists Kārlis Vilerts.

Protams, neapmierinātība un dažkārt arī izmisums par to, kā izdzīvot, tikai aug, un, protams, pārmetumus saņem valdība, bet visvairāk Ministru prezidents Krišjānis Kariņš. Daudzi pieprasa, lai premjers ir stingrāks prasībās pret valdības ministriem, lai vairāk kontrolē viņu padarītos darbus, bet tajā pašā laikā ikviens, kaut neliela kāda ministra kritika izsauca tā partijas pretreakciju. Sociālajos tīklos jau izskan pa balsij, kas aicina premjeru atkāpties no amata un ir arī aicinājumi veidot jaunu valdību.

Vai tas ir nopietni, un vai valdība var tagad krist Covid-19 izraisītās krīzes deļ?

Patiesībā valdība jau visu laiku ir tā uzmanīgi laipojusi starp to veidojošo piecu partiju interesēm un pretrunām. Premjers lielā mērā ir bijis nevis kā bargs, bet kā ļoti diplomātisks kuģa kapteinis. Kritika no partiju puses vienmēr tiek uztverta diezgan saasināti, brīžiem pat liekot saprast, ka varētu jau arī aiziet no koalīcijas. Patiesībā tas nav īpaši ticams, jo Saeimā ir ievēlēti tie, kuŗi ir ievēlēti, un nav ļoti daudz variantu, kuŗas partijas sastādītu valdību. Cita valdība, visticamāk, nozīmētu Zaļo un zemnieku savienības (ZZS) atgriešanos valdībā, kas, manuprāt, būtu vēl sliktāk... Cita valdība varētu nozīmēt arī, ka kāds tajā mēģina ievilkāt Saskaņu, jo vienā valdībā ar ZZS nevarētu iet Jaunā konservatīvā partija (JKP), kuŗa ir deklarējusi, ka ar “Lemberga partiju – nekad”. Jebkam piekristu nu jau pavisam paputējusi KPVLV, jo nedomāju, ka tai kādreiz vairs būs iespēja iesēties kādā ministra krēslā. Nacionālā apvienība (NA), manuprāt, arī ir izdevīgu gadījumu atrašanas meistari, bet *Attīstībai/Par!* ar savu “pelēko kardinālu” Edgaru Jaunupu arī prātis mest kūlenus, gan zaudējot daļu biedru un atbalstītāju. Vārdu sakot, visas partijas labi saprot, ka citā valdībā tām vai nu būs jāiet uz kompromisiem, kas atbaidīs viņu vēlētajus, vai arī nav garantijas, ka tiks pie ministru amatam un

kuŗi tie būs. Tādēļ valdības gāšana, manuprāt, galīgi nav koalīcijas interesēs, par spīti dažas labas partijas mājieniem premjeram.

Dabiski, kādus labumu kārotājus varētu pierunāt mēģināt gāzt valdību, apsolot labas vietas nākamajā valdībā, it sevišķi tādēļ, ka opozīcijā esošajai ZZS nav iespēju dalīt miljardus, kas paredzēti atbalstam pandēmijas krīzes laikā.

Domāju, ka premjeram tomēr vajadzētu kaut kā tikt galā ar savas partijas biedru un finanču ministru Jāni Reiru un kaut kā dabūt pie prāta neprofesionālo un neko nesaprotošo labklājības ministri Ramonu Petraviču no KPVLV. Varbūt pārrunas jārisina prom no žurnālistu un opozīcijas acīm un ausīm, lai ministriem nav iemesls ļoti apvainoties par publisku pamācīšanu.

Protams, arī politikā darbojas ļoti zināmais teiciens – nekad nesaki nekad, tomēr šaubos vai tuvākajā laikā Latvijas valdībai nāksies demisionēt.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

JAUNAS GRĀMATAS VĒSTURES DRAUGIEM



LĀSMA
GAITNIECE

Šogad septembrī ceļu pie lasītājiem sāksi Jagelonska Universitātes (Krakova, Polijas Republika) Starptautisko un politikas studiju fakultātes Ukrainas katedras asistenta Dr. Pāvēla Sekulas (*Paweł Sekula*) grāmata angļu valodā *“Chernobyl Liquidators. The Unknown Story. With the Testimony of the President of Latvia”*, ko izdevis apgāds *Peter Lang GmbH* Berlīnē. Minētais dokumentālais ievirzes darbs veltīts to Latvijas iedzīvotāju, kuri 1986. gadā piedalījās Černobiļas AES ceturtajā blokā notikušās kodolkatastrofas seku ierobežošanā un likvidēšanā, devuma izpētei. Grāmatā iekļautas daudzu latviešu intervijas, kurās fiksētas viņu atmiņas par Černobiļā piedzīvoto un pārdzīvoto. 2012. gadā Latvijā oficiāli bija reģistrēti 5085 dzīvi palikušie likvidatori, taču ir arī tādi, kuri nav stājušies uzskaitē, tātad patiesais šo varoņu skaits ir lielāks. Savukārt 2019. gadā ceļu pie lasītājiem sāka šī paša autora

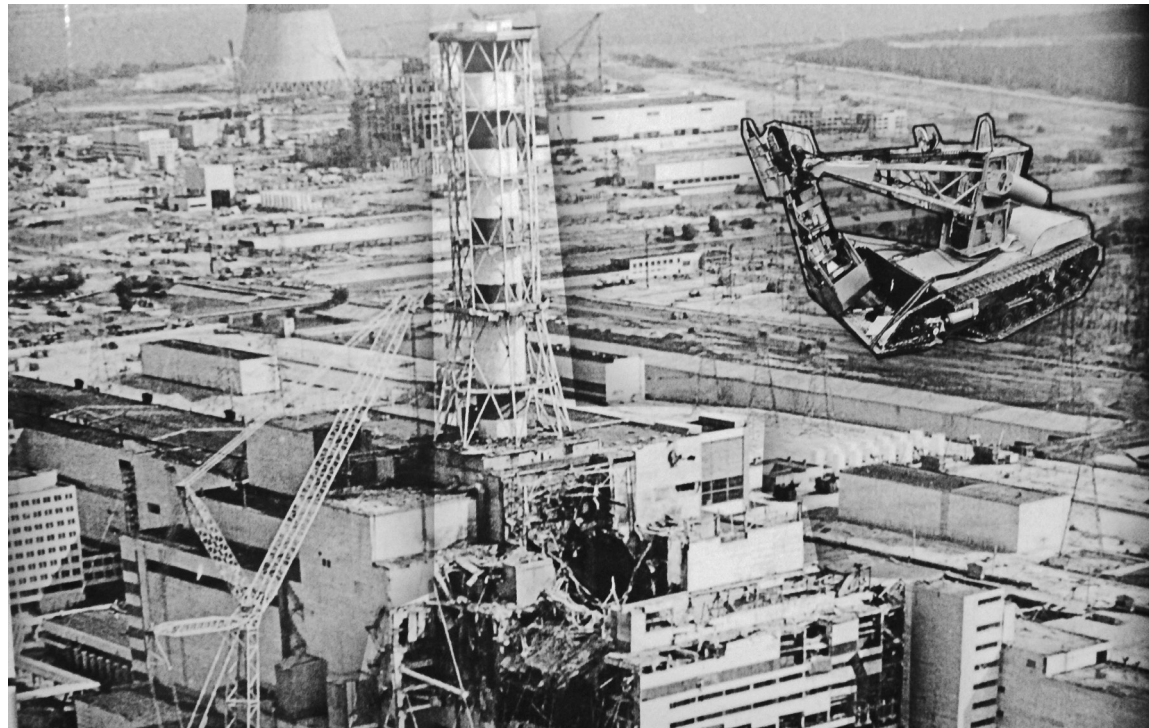
grāmata poļu valodā *“Likwidatorzy Czarnobyla. Nieznane Historie”* (latviski: “Černobiļas likvidatoriem. Nezināmā vēsture”), ko Varšavā izdevis apgāds *PWN*. Izdevums veltīts Jāņa Dumpja (1950-2011) piemiņai un atšķirībā no izdevuma angļu valodā

papildināts ar fotoattēliem no Gunāra Opmaņa (bijušā Baltijas Kara apgabala Civilās aizsardzības pulka Radiācijas un ķīmiskās

rotas Pirmā vada komandiera) privātā archīva. Izdevums tapis ar Latvijas iedzīvotāju – Černobiļas AES seku likvidatoru un Latvijas Ugunsdzēsības muzeja atbalstu.

Černobiļas traģēdija, tās postišās sekas atspoguļotas arī daļē literatūrā. 2020. gadā izdevniecība *“Topodeu”* (Maskava, Krievijas Federācija) laida klajā Valērija Petkova (*Валерий Петков*) – cilvēka, kurš 1986. gadā strādājis ČAES “Melnajā zonā” – romānu *Hibakushe* (vārds cēlies no japāņu valodas, ir starptautisks apzīmējums cilvēkiem, kuri izdzīvoja pēc ASV bombardēšanas Hirosimā un Nagasaki.) Daži no romānā attēlotajiem varoņiem ir latvieši; turklāt pilnīgi visiem atbilst prototipi reālajā dzīvē.

Var tikai vēlēties, lai kādu no iepriekš pieminētajām grāmatām pārtulkotu un laistu klajā arī kāda no Latvijas izdevniecībām. Lasītāju tām noteikti netrūktu arī mūsu tautiešu vidū.



“Dzimtu ģerboņi mūsdienu Latvijā”

Pēc divus ar pusi gadus ilgā darba klajā nācis Latvijas kultūras vēsturē nozīmīgs izdevums *“Dzimtu ģerboņi mūsdienu Latvijā”*. Šajā izdevumā pirmo reizi Latvijas vēsturē vienkopus būs prezentēti gan oficiāli reģistrētie dzimtu ģerboņi, gan reliģisko personu amata ģerboņi, kā arī ģerboņu turētāju – dzimtu stāsti. Šis ir pirmais gadījums vēsturē, kad Latvijā reģistrēto dzimtu ģerboņu apraksti tulkoti angļu valodā.



“Latvijā dzimtu ģerboņu veidošanās būtībā ir 21. gadsimta fenomens, un konkrētais izdevums ir šī aizraujošā procesa pirmatklājējs,” izdevuma pirmās grāmatas priekšvārdā saka Ramona Umblīja, izdevuma koncepcijas autore, sastādītāja un redaktore. “Izdevuma pirmā grāmata atklāj savdabīgās trejsavienības – ģerboņa turētāju, mākslinieku un ģerboņa akceptētāju – kopdarbības rezultātu. Tulkojums angļu valodā ļauj iepazīt šo procesu arī citzemju interesentiem. Savukārt izdevuma otrā grāmata metas iekšā pašā dzīvē. 60 isie stāsti atklāj saknes, no kurām ģerboņi izaudzis. Tā ir reālā dzīvē, kam, cauri brienot, tapis ģerboņi. Lepnums un skaudras sāpes, savstarpēja cieņa, mīlestība, smieklī un zaudējumi, bet vienlaikus – mērķtiecība, cieša apņēmība būt kaut kam vairāk, nekā esi. To varētu dēvēt par sirds ceļu, ko nogājis ikviens, kurš uzticējies dziļi per-

sonisko darīt pieejamu publiski.”

“Cilvēks ir radis domāt, ka vēsturi var pierakstīt tikai ar vārdiem, bet tie ir maldi. Vēsturi var izteikt dažādās formās, un viena no tām ir ģerboņi. Turklāt šis pieraksta veids ļauj runāt ne vien vārdu, bet arī tēlu valodā. Ģerboņi pilda noteiktu funkciju – tas rada asociācijas. Raugoties savas dzimtas ģerboņi, cilvēks redz un izjūt ne tikai sevi, bet arī savu dzimtu – gan tos, kas reiz bija, gan tos, kas vēl tikai nāks. Dzimtas ģerboņi simbolizē ģimenes un dzimtas bezgribu laikā,” ģerboņa simbolisko nozīmību komentē Valērijs Belokoņs, ilggadējs latviešu grāmatniecības mecenāts, ar kuŗa atbalstu un iniciatīvu tapis arī šis izdevums.

Mākslas vēsturnieks, heraldikas speciālists Imants Lancmanis sarakstījis izdevuma pirmās daļas “Dzimtu ģerboņi” ievadu. Zinātniece, filozofe, semiotikas speciāliste Daina Tetere ir izdevuma otrās daļas “Dzimta un ģerboņi” ievada autore. Vēstur-

nieks un heraldikas speciālists Armands Vijups veidojis heraldisko vārdnīcu un ģerboņu heraldisko aprakstus angļu valodā. Valsts heraldikas komisijas priekšsēdētājs Laimonis Šēnbergs konsultējis izdevuma mākslinieciskā noformējuma veidošanā. Savu pienesumu devusi arī eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga un *Baltic International Bank* galvenais akcionārs Valērijs Belokoņs. Abas grāmatas izdotas limitētā tirāžā – vien 1000 eksemplāru, no kuŗiem lielākā daļa nokļūs Latvijas dzimtu pārstāvju rokās. Diemžēl pandēmijas dēļ plānotais vērienīgais izdevuma atklāšanas pasākums ir pārcelts uz laiku, kad situācija būs uzlabojusies. Mainījies arī plānotais grāmatas izplatīšanas process. Redkolēģija un izdevumā veidošanā iesaistītās dzimtas, kā arī projekta komanda izdevuma eksemplārus saņems novembra sākumā. Savukārt par to, kā grāmata ipašumā iegūt citiem interesentiem, vēl tiek domāts, un informācija drīzumā tiks sniegta.

Par Latviju. Lāčplēša Kara ordenis



kavaleriem – un Lāčplēšu dienas tradīcijas vēsturei. Grāmatas nosaukums tieši atspoguļo Lāčplēša Kara ordeņa devīzi – “Par Latviju”.

Grāmatas autori ir Latvijas Nacionālā vēstures muzeja speciālisti, kuŗi 2019. – 2020. gadā, turpinot valsts simtgadei veltīto programmu, veikuši pētniecisko darbību muzejos un archīvos, 2019. gadā izveidojuši izstādi “11 varoņstāsti”, publiskajā telpā aktualizējuši Lāčplēša Kara ordeņa vēstures un ordeņa kavaleru devumu Latvijas neatkarības izcīnīšanā.

“Šī grāmata, pateicoties ziņošu un profesionālu autoru darbam, bagātinās izpratni par Latvijas militāri politisko vēsturi un veicinās nozīmīgu pagātnes notikumu un vēstījumu saglabāšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm. Nenoliedzami, grāmata kalpos kā pateicība mūsu senčiem par ieguldījumu cīņās par Latviju un tās neatkarību,” grāmatu vērtē Aizsardzības ministrs Dr. Artis Pabriks.



Latvieši un draugi, sāksim beidzot runāt par biznesu jeb Dod darbu latvietim!

“Latvieši ir otra ekonomiski sekmīgākā grupa ASV nacionālo minoritāšu vidū!”

Latvijas tirdzniecības palātas Amerikā (LTPA) prezidents, ASV kompānijas “Be Commercial Realty” viceprezidentu Mikus Kīns intervijā Tairai Zoldnerei

Latvijas tirdzniecības palāta Amerikā (LTPA) ir dibināta pirms trīs gadiem un darbojas ļoti aktīvi, palīdzot Latvijas un Amerikas uzņēmumiem, kā arī biznesa cilvēkiem rast kopīgas intereses un īstenot biznesa projektus abās valstīs. Tava darbība Amerikas latviešu sabiedrībā gan sākusies jau krietni iepriekš. Vai tā ir likumsakarīgs turpinājums tavas ģimenes latviskajām tradīcijām?

Esmu dzimis un uzaudzis Čikāgā, bet abi mani vecāki ir dzimuši Latvijā, mamma – Rīgā, bet tēvs Jelgavā. Amerikā viņi nonāca četrdesmito gadu beigās, būdami bērni. Mājās, kā jau daudzās latviešu ģimenēs, runājām latviski. Divus gadus gāju Čikāgas latviešu skolā, bet sestdienās man bija arī sporta nodarbības un dažādas citas lietas, un latviešu skolu es atstāju... Turpmākos desmit gadus biju pilnīgi ārpus latviešu sabiedrības, bet ar vecākiem gan mums bija vienošanās, ka vidusskolas vecumā apmeklēšu Gažezera Vasaras vidusskolu. Gažezērā sastapos ar vienaudzītiem, draugiem no visas Amerikas un arī Kanādas, un man radās pavisam citāds skatījums uz latviešu sabiedrību. Kopš tā laika latvietību uztveru kā savas saknes un dzīves pamatu.

Tava izglītība ietver gan sociāli politisko, gan finansiāli ekonomisko jomu.

No 1991. līdz 1995. gadam Brauna (Brown) universitātē Rodaīlendā štātā studēju Starptautiskās attiecības un Eiropas vēsturi, specifiski padomju un postpadomju vēsturi. Interesanti, ka vienu kursu šajā universitātē mums pasniedza Sergejs Čruščovs, padomju līdera Nikitas Čruščova dēls. Mūsu pasniedzēju vidū bija krievu demokrātiskā politiķe Gaļina Starovoitova, kura tika nogalināta 1998. gadā Sanktpēterburgā. Šajā laikā vienu gadu studēju arī Latvijas universitātes Svešvalodu fakultātē, mācoties Latvijas vēsturi, ģeogrāfiju, ekonomiku. Studiju laiks Latvijā bija viena no lieliskākajām pieredzēm manā dzīvē, kas deva iespēju daudz labāk izprast savas latviešu saknes.

Tev ir plaša pieredze menedžmentā gan ASV, gan arī starptautiskā laukā.

Pēc studijām nokļuvi rekrutēšanas kompānijā, kur mans darbs bija atrast darbiniekus finanču pakalpojumu jomā. Sapratu, ka arī mani tā interesē, un nolēmu papildināt savu izglītību un iegūt MBA gradu Ohajo universitātē Finanču, starptautiskā biznesa un nekustamā īpašuma pārvaldes programmā.

Darba dzīvē strādāju dažādās bankās, bet 2004. gadā sāku strādāt Bank of America Merrill Lynch, un tas izvērtās par fantastiskas izaugsmes laiku. Vadiju



Mikus Kīns: “Manā redzeslaukā nonāca grāmata “Miljonārs blakus durvīs” (The Millionaire Next Door: The Surprising Secrets of America’s Wealthy, 1996, Thomas J. Stanley). Grāmatā atradu analīzi par ekonomiski veiksmīgākajām nacionālajām minoritātēm ASV. Pirmajā vietā ir ebrēji, bet otrajā vietā – latvieši! Man ir daudz ebrēju draugu, un viņu kopiena, kas ir tik sekmīga, ļoti intensīvi strādā un darbojas kopā, izvēlas biznesā sadarboties ar savas minoritātes pārstāvjiem, tādā veidā cits citu atbalstot. To pašu mēs varam redzēt arī citu nacionālo grupu ietvaros, it īpaši, ja runa ir par Āzijas tautu pārstāvjiem – viņi patiesi darbojas kopā un atbalsta savas nācīgas biznesus. Un te nu mēs esam – latvieši, kas ir diezgan lieli individuālisti un par biznesu savā starpā nerunā. Un tomēr – esam otrajā vietā ekonomisko panākumu rangā!”

bankas nodaļu, kas no 40 cilvēku personāla un 700 miljoniem dolāru apgrozījuma divu gadu laikā izaudzēja apgrozījumu uz 60 miljardiem ar pusotru tūkstoti darbiniekiem. Bet! Sākās finanču krīze, un mēs bijām spiesti savu darbu drāmatiski sašaurināt. Tas bija kā sākt strādāt start-up, sasniegt “griestus” un arī pieredzēt uzņē-

muma norietu – viss notika divu gadu laikā. Tā es piedzīvoju pieredzi, ko varētu citādi iegūt tikai desmit vai divdesmit gadus. Četrus gadus strādāju bankas Londonas filiālē, mēs ar sievu dzīvojām netālu no Latvijas vēstniecības, un tā bija laba izdevība sastapt Londonā dzīvojošos latviešus. Katru otro mēnesi ar lēta-

jiem Raynair reisiem lidojām uz Rīgu, lai tur pavadītu klusākas, mierīgākas brīvdienas. Londonā piedzima mana meita, un mēs atgriezāmies Amerikā, kur pāris gadus vēlāk pasaulē nāca arī dēls. Dzīvojot Amerikā, turpināju darbu starptautiskā finanču menedžmenta laukā, kas pieprasa nepārtraukti ceļot. Ar laiku sapratu, ka nevaru pavadīt pietiekami daudz laika ar ģimeni, neredzu izaugam savus bērnus, neredzu, kā viņi mācās staigāt, un man tā pietrūkst. Pievērsu uzmanību nekustamā īpašuma laukam ar darba iespējām tepat, Čikāgā, un kādu laiku pat strādāju nekustamā īpašuma kompānijā kopā ar septiņiem latviešu draugiem.

Tātad atkal nonāci Amerikas latviešu sabiedrībā?

Deviņdesmitajos gados uz Čikāgu un tās apkārtni pārcēlās vairāki mani draugi no Gažezera vidusskolas laikiem, kas strādāja dažādās nozarēs. Mēs sākām vairāk satikties, un ar laiku radās “Laimīgās stundas klubs” piektdienu vakaros, kad reizēm sanāca kopā pat līdz simt latviešiem. Radās arī jaunas draudzības, un nu ir izveidojušās ģimenes, kuŗu iesākums meklējams “Laimīgās stundas klubā”.

Tā vai citādi latviešu sabiedrībā biju iesaistīts katru dienu, bet 2014. gadā kopā ar domubiedru grupu nolēmām iesākt ikmēneša neformālas latviešu biznesa tiklošanās vakariņas. Mūsu mērķis bija ne tikai kopā labi pavadīt laiku, bet sākt sarunas par biznesu, iepazīstināt citus ar savu darba dzīvi. Pirmajā tikšanās reizē es pēkšņi sapratu, ka pie galda ir cilvēki, kuŗus es pazīstu visu savu dzīvi, bet man nav ne jausmas, ko viņi dara savā profesionālajā darba laukā. Latviešu sabiedrībā mēs nekad nerunājam par savu darbu! Mēs runājam par ģimeni, par draugiem, par kultūru, mēs atpūšamies cits cita sabiedrībā, bet mēs nekad nerunājam par biznesu!

Ar laiku šo neformālo vakariņu laikā, atklājām, ka mūsu vidū ir cilvēki, kas var viens otram palīdzēt profesionālajā jomā – sākot ar juridiskiem padomiem, grāmatvedību, mārketinga tiklošanos un citiem.

Manā redzeslaukā nonāca grāmata “Miljonārs blakus durvīs” (The Millionaire Next Door: The Surprising Secrets of America’s Wealthy, 1996, Thomas J. Stanley). Grāmatā atradu analīzi par ekonomiski veiksmīgākajām nacionālajām minoritātēm ASV. Pirmajā vietā ir ebrēji, bet otrajā vietā – latvieši! Man ir daudz ebrēju draugu, un viņu kopiena, kas ir tik sekmīga, ļoti intensīvi strādā un darbojas kopā, izvēlas biznesā sadarboties ar savas minoritātes pārstāvjiem, tādā veidā cits citu atbalstot. To pašu mēs varam redzēt arī citu nacionālo grupu

ietvaros, it īpaši, ja runa ir par Āzijas tautu pārstāvjiem – viņi patiesi darbojas kopā un atbalsta savas nācīgas biznesus. Un te nu mēs esam – latvieši, kas ir diezgan lieli individuālisti un par biznesu savā starpā nerunā. Un tomēr – esam otrajā vietā ekonomisko panākumu rangā!

Liekas, ka tā ir tāda kultūras tradīcija. Bet – kā panākt, lai latvieši sarunājas par biznesu un darba lietām arī savā starpā?

Man radās doma šīs neformālās “biznesa pusdienas” pārvērst par plašu latviešu tiklošanās organizāciju, lai mēs varētu sarunāties par biznesu, atrast latviešu uzņēmumus, profesionāļus, un palīdzēt viens otram attīstīt mūsu biznesus. Man radās arī domubiedri – Andris Cukurs, Andris Velkme, Ēriks Kalniņš, Andrejs Jochansons, Pēteris Freimanis, vēlāk pievienojās Ivars Slokenbergs. Mums bija cieša sadarbība ar Latvijas vēstniecību ASV un tolaik vēstnieku Andri Teikmani, kas mūs ļoti atbalstīja. Sākumā gribējām veidot tikai Čikāgas latviešu tirdzniecības palātu, bet vēstnieks A. Teikmanis ierosināja veidot Latvijas tirdzniecības palātu visas Amerikas mērogā, un mēs, protams, piekritām. 2017. gada oktobrī tika nodibināta Latvijas tirdzniecības palāta Amerikā (LTPA) jeb Latvian American Chamber of Commerce (LACC) ar mājaslapas adresi www.latvian-chamber.com. Jāpiebilst, ka šajā organizācijā mēs visi strādājam brīvprātīgi, ziedojot savu laiku un zināšanas bez atlīdzības.

Pirmais lielais pasākums bija biznesa forums Čikāgā Spotlight Latvia 2017, ko rīkojām sadarbībā ar Latvijas vēstniecību ASV, Latvijas Goda konsulu Čikāgā Robertu Blumbergu, Amerikas latviešu apvienību (ALA), un mums bija plašs atbalsts arī no Čikāgas latviešu sabiedrības. LTPA ir ļoti atvērta organizācija. Palātas galvenais mērķis ir atbalstīt tās biedru uzņēmumus, veicināt zināšanu apmaiņu un tirdzniecību, kā arī izveidot jaunus biznesa kontaktus. Palāta pārstāv Amerikas latviešu uzņēmējus, uzņēmējus no Latvijas, kas vēlas veidot un paplašināt savu darbību Amerikā, mēs arī palīdzam ASV kompānijām, kas grib darboties Latvijā. Esam ļoti veiksmīgi sākuši sadarboties ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) ASV pārstāvniecības vadītāju Tomu Zvidriņu, lai palīdzētu Latvijas uzņēmumiem ienākt Amerikas tirgū. Mēs cenšamies izveidot arvien plašāku latviešu un latviešu izcelsmes profesionāļu tīklu, lai varētu cits citam ieteikt labākos kontaktus, atrast vajadzīgus, nozīmīgus cilvēkus dažādās biznesa jomās.

(Turpinājums 9. lpp.)

VIEDOKLIS



ARMANDS BIRKENS,
independent, neatkarīgs pilsonis

Tā lielā, ilgi gaidītā diena pienāca, pagāja...

Diena, kuŗu amerikāņi nevarēja vien sagaidīt, – 4. novembris, kad varēja balsot par ASV prezidentu.

Pilsoņi balsoja pagājušajā trešdienā. Prese pasludināja, ka uzvarējis demokrātu kandidāts Baidens. Šo ziņu saņēmuši, Trampa nīdēji krita nevaldāmā eiforijā, bet viņa atbalstītāji – nopietnā izmisumā. Dažas dienas bija vajadzīgas, lai saskaitītu balsis. Vēl tagad visas nav saskaitītas, bet Baidena uzvaru pasludināja, jo likās, ka par viņu atdoto balsu vairākums paliks spēkā. Tramps sācis vairākas tiesas prāvas, lūdzot, lai tiesa spriež par it kā balsu skaita neprecizitātēm. Paies vēl laiks, līdz saņemsim apstiprinājumus – vienādi vai otrādi.

Demokrāti nevar saprast, kā Tramps vispār saņēma tik daudz balsu. Viņi sagaidīja, ka viņu uzvara būs liela un pārliecinoša. Izrādas, nav gan. Katrs var secināt no tā, ko grib, bet Trampam ir savi atbalstītāji, un tiem nenoledzami ir savas tiesības.

Šādos gadījumos interesanti ir tas, ka tie, kuŗi, kā liekas, uzvarēja, apgalvo, ka ar balsošanu viss bijis labi. Tie, kuŗi, liekas, zaudēs, sūdzas. Abas partijas tā ir darījušas arī citās vēlēšanās. Tā tas ir vienmēr bijis. Tā ir dabīga, saprotama parādība, atskaitot, ja balsu vairākums ir ļoti liels.

Pirms "iebienu" dziļāk, gribu pateikt, ka esmu *independent* – ne demokrats, ne republikānis. Man interesē kandidāta nostāja, raksturs utt., un esmu balsojis par dažādiem kandidātiem no abām partijām. Es to gribu pie-

minēt, jo šobrīd Amerika ir ļoti, ļoti sadalīta. Šie laiki atgādina Amerikas traģisko *Civil War*, kuŗš te plosījās no 1861. līdz 1865. gadam. Šī kara laikā ģimenes sašķēlās un draugi sagāja naidā, tieši tāpat kā tagad – ja tu atbalsti "opozīciju", tu neesi pilnvērtīgs cilvēks! Tu esi nožēlojams, nepieņemams deģenerāts! Valoda, kādā cilvēki cits citam raida apzīmējumus, ir satriecoša un traģiska. Liekas, ka palielai pilsoņu grupai vairs nav iespējams sarunāties mierīgi, normāli. Vajag tikai palasīt to, kas rakstīts sociālā tīklā *Facebook*. Bet – patik vai nepatik, katram kandidātam ir savi atbalstītāji. Laiks, kā parasti, rādīs, kas un kā būs. Amerika ir pārdzīvojusi visādas krīzes un prezidentus, daudzi no viņiem uzvedušies apšaubāmi un pat prasti, ir melojuši tautai, dažādu iemeslu dēļ. Ir politikas analītiķi, kuŗi apgalvo, ka Tramps kļuva par prezidentu, pateicoties šiem meliem. Vienai tautas daļai apnika klausīties politikos, kuŗi melo. Rezultātā ievēlēja Trampu, "nepolitiķi", kuŗam "normālos" apstākļos nekad nevajadzēja vispār kļūt par kādas partijas kandidātu. Viņš pieveica padsmīti republikāņu politikos, kā arī, protams, Hilariju Klintoni, kuŗa daudziem šķita visnepatīkamākā sievietē ASV politikā. Nevar noliegt, ka Tramps zināja, ko teikt un kā iegūt tādu atbalstu, kas ļāva viņam iekļūt Baltajā namā.

Un nu par vēlēšanām. Runājoties ar draugiem un paziņām, likās, ka neviens ļoti neļūsmojoja par Baidenu. Viņu balsis bija **pret** Trampu. Ir arī tādi, kas balsoja tieši **pretēji** – balsis **par** Trampu



bija balsis **pret** Baidenu. Sajūsmas trūka par abiem kandidātiem. Bija pat izteiciens; "*Anyone but Trump!*" – "Jebkuŗš, tikai ne Tramps!" Tā nu mēs nonācām pie šīs izvēles – divi kungi gados

ar visdažādākiem uzskatiem un pieredzi. Daudzi atcerējās lietas, ko Baidens savos 47 ASV politikā pavadītajos gados ir teicis un darījis. Trampa rīcība ir "svaigāka" un pēdējos četros gados labi redzama. Abiem kungiem ir plusi un minusi.

Nākamās nedēļās noskaidros visu. Es uzticos likumam un liktenim, kas visu sakārtos tā, kā vajag. Tikai un vienīgi laiks arī rādīs, kāda būs Amerika nākamajos četros gados. Ja Tramps nespēs tiesā pierādīt, ka balsu vairākums tomēr pienākas viņam, tad Baidens būs nākamais prezidents, un pēc gadiem varēsīm spriest, kā viņam veicies. Jāpiemin, ka viegli neies, jo republikāņi ir paturējuši vairākumu Senātā (*Senate*), un viņi valda lielā skaitā štatu. Vēl noskaidrosies, cik katrai partijai būs pārstāvji *House of Representatives*. Analītiķi spriež, ka visi republikāņi, liekas, nebalsoja par Trampu, bet viņi balsoja par citiem republikāņiem.

Man bija tas gods pagājušajā nedēļā, nākamajā rītā pēc vēlēšanām, piedalīties Latvijas TV24 kanāla rīta programmā, speciālizlaidumā par ASV vēlēšanām. Piedalījās divi ministri, Saeimas deputāts un daži politikas analītiķi. No ASV dzīvojošiem bijām divi – Jānis Bolis, Latvijas Goda konsuls Rodailendā un es! Man patika tas, ko teica ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un

Tās balsis, tās balsis!

aizsardzības ministrs Artis Pabriks. Piekritu, ka pēdējie četri gadi nav bijuši tikai slikti, turklāt Tramps ir vienīgais no pēdējo laiku prezidentiem, kuŗš neiesaistīja Ameriku kādā karā. Viņa laikā Krievija neiebruka nevienā valstī ar kaŗaspēju, kā to izdarīja iepriekšējā prezidenta laikā. Pēdējie četri gadi vispār bijuši visumā mierīgi. Baidena uzvaras gadījumā, cerēsīm, ka tas tā turpināsies. Neviens jau neovēl nevienam neko sliktu, ļaunu.

Redzu, ka netrūkst tautiešu, kuŗi apgalvo – negaidiet, ka Baidens un viceprezidente *Harris* izpalīdzēs Latvijai, ja tas būtu militāri vajadzīgs! Lai nu šī pārbaude nekad nepienāk! Baidens septiņdesmitajos gados saņēma medaļu no PSRS ārlietu ministra Andreja Gromiko, par to, ka ir draugs PSRS. Kā jau teicu, tikai laiks rādīs, kas un kā būs...

Komentētāji aizrāda, ka prezidentam Baidenam ies ļoti grūti un lai viņa atbalstītāji pārāk neļūsmo, jo bez demokrātu vairākuma Senātā viņa rokas būs lielā mērā sasaistītas, līdzīgi, kā tas bija Baraka Obamas laikā.

Man ir žēl, ka sarunas starp pretiniekiem nevar būt mierīgākas, pieklājīgākas. Domāju, ka citas valstis, it īpaši Krievija un Ķīna jūsmo un smejas par mūsu iekšējo *Civil War*. Amerikai sen ir trūcis prezidenta, kuŗš spēj uzrunāt ne tikai savus atbalstītājus, bet arī neatbalstītājus. Vai patiešām nav iespējams nekad atrast kopīgu valodu? Daudzi ir noilgojušies pēc tādiem vadoņiem, kādi bija *John Kennedy* un *Ronald Reagan*. Ja Trampa valoda un uzvešanās būtu bijusi citāda, viņš droši vien būtu pārliecinoši uzvarējis. Ja Baidens būtu bijis efektīvāks senātors un viceprezidents, viņš būtu iezēģelējis Baltajā namā bez īpašām grūtībām. Nepalīdzēja, ka Baidens izvēlējās par savu partneri, visradikālāko senātori – *Harris*. Istenībā abi kungi būs paši atbildīgi par savu uzvaru vai sakāvi.

Ko novēlēsīm uzvarētājam, ko novēlēsīm Amerikai? No savas puses es novēlu nākamajam prezidentam būt gudram un meklēt mierīgus risinājumus problēmām, ar sadarbību sasniegt nepieciešamos mērķus. Lai vēlēšanās zaudējusi partija arī pirmā vietā liek valsts vajadzības.

Ļoti žēl, ka Amerika ir tik dziļi un asi sadalīta. Vidusceļš nav saredzams. Žēl, ka mūsu izvēle bija starp šiem diviem kungiem.

Piederu pie tiem, kuŗi aicina novērtēt prezidentu ne tikai pēc runas spējam un ārējā tēla, kas arī, protams, ir svarīgi, bet vērtēt vadoņus pēc darbiem, reāliem panākumiem. Lai runā darbi! Arī tie, kas attiecas uz Baltijas valstu drošību. Lai liktenis ir mums visiem labvēlīgs! Mums ļoti vajag brīvu, neatkarīgu, stipru Ameriku un Latviju!



Latvieši un draugi, sāksim beidzot runāt par biznesu jeb Dod darbu latvietim!

(Turpināts no 7. lpp.)

Ja jums vajag juristu – vērsieties pie latviešu izcelsmes jurista, ja jums vajag jebkuŗa veida ārpakalpojumu – mums ir kontakti, mēs varam palīdzēt!

LTPA valde atrodas Čikāgā, atbilstoši iecerei, bet pārstāvji un atbalstītāji darbojas dažādās Amerikas pavalstīs. LTPA ir reģionālie direktori Bostonā, Ņujorkā, Miņeapolē, Teksasā, Kolorado, Dienvidkalifornijā. Tomēr mēs gribētu reģionālo pārstāvju skaitu palielināt vismaz līdz piecpadsmit vai divdesmit cilvēkiem un grupām. Ļoti aktīva grupa izveidojās Denverā, kur darbojās Jānis Bergs, un tur notika otrs *Spotlight Latvia* forums 2018.gadā.

Kādi ir LTPA nākotnes plāni?

Esam sākuši domāt par atbalstu latviešu uzņēmumiem arī investīciju veidā. Mūsu pēdējais iecerētais projekts ir izveidot atbalsta fondu, kas varētu palīdzēt ar investīcijām tām latviešu kompānijām, kas vēlas darboties ASV. Jāpiebilst, ka mēs nebūsim biznesa inkubators, kas palīdz sākt darbu jaunuzņēmumiem. Mūsu mērķis ir atbalstīt stabilus uzņēmumus, kas vēlas paplašināt savu darbību Amerikas tirgū.

Mūsu nozīmīgākais gada notikums turpina būt Latvijas biznesa forums *Spotlight Latvia*, kas bija ielānots šī gada rudenī Losandželosā, bet tagad esam to pārcēluši uz 2021. gada septembri. Nākamo *Spotlight Latvia* plānotam rīkot Bostonā, jo LIAA, atver otru pārstāvniecību ASV Austrumkrastā, Bostonā, kas ir lielisks jaunums! Bostonā aktīvi darbojas LTPA reģionālais direktors Lauris Lambergis, un ar viņu jau esam sākuši runāt par nākamo forumu.

Vēsturiski mums ir arī izcila sadarbība ar ALA. Lai gan ALA galvenie darbības virzieni ir latviskā kultūra un izglītība, tomēr mēs šajā sadarbībā pārstāvam latviešu sabiedrības biznesa intereses. Raugāties uz priekšu, lai arvien veiksmīgāk sadarbotos ar Latvijas Goda konsuliem ASV, ar Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA), kā arī ar Amerikas – Latvijas tirdzniecības palātu Rīgā.

Kā esat darbojušies šogad, pandēmijas laikā?

Daudzas iesāktās lietas tika apstādinātas sakarā ar *Covid-19*. Tomēr pavasarī mēs ļoti ātrā tempā attīstījām savu virtuālo

platformu un kopā ar Denveras grupu ik pa divām nedēļām noturējām “mini” biznesa forumus par dažādām tēmām. Piemēram, par Latvijas ekonomikas attīstības perspektīvām, par nekustamā īpašuma tirgus attīstību Latvijā un tamlīdzīgām. Tomēr ar laiku mums visiem ir iestājies “Zoom nogurums”, un mūsu vebināru apmeklējums sāka samazināties. Pašreiz vebinārus noturam reizi mēnesī vai ik pa sešām nedēļām.

Mēs uzturam savu mājaslapu, kuŗā katrs mūsu organizācijas biedrs var iepazīties ar citiem biedriem, saprast, kas ir viņu nodarbošanās, un, ja nepieciešams kāds biznesa kontakts, to var atrast mūsu mājaslapā. Tātad pašreiz mūsu darbība notiek tikai virtuālā vidē, bet mēs esam aktīvi, valde tiek vairākas reizes mēnesī, un mēs veidojam plānus laikam, kad atkal varēsim atgriezties reālā pasaulē. Viens no šiem plāniem ir sākt publicēt mūsu jaunumu lapu, kuŗā stāstīsim arī mūsu “veiksmes stāstus”. Mēs gribam attīstīt arī mentoru tīklu, kad studenti no Latvijas var atbraukt uz Ame-

riku un kādu laiku strādāt amerikāņu mentora vadībā.

Vai jūsu biedru skaits turpina pieaugt, un ko jūs aicinātu būt par LTPA biedriem?

Biedru skaita ziņā mēs ne tuvu vēl neesam tur, kur mēs gribētu būt. Pašreiz mums ir ap 120 biedriem, bet mēs gribētu to palielināt vismaz līdz 500 vai 1000 biedriem. Mēs zinām, ka ASV ir desmitiem tūkstošu latviešu izcelsmes profesionāļu, un mēs gribētu viņus redzēt savu biedru vidū. Varbūt cilvēkiem nav īsti skaidrs, ko mēs darām un kas var būt par mūsu biedriem. Daži domā, ka viņi neder mūsu biedru vidū, jo viņu darbs un biznes nav saistīti ar Latviju. Es gribu teikt – mūsu organizācijas jēga un būtība un galvenais mērķis ir veicināt tās biedru uzņēmumu attīstību, zināšanu apmaiņu un tirdzniecību, kā arī izveidot jaunus personiskus un biznesa kontaktus. Pie mums vērsas daudzi uzņēmēji, kam mēs varam palīdzēt atrast pareizos kontaktus, palīdzēt saprast, kā uzņēmums var ienākt Amerikas tirgū, atrast profesionāļus, kas atkal var palīdzēt tālāk.

Es teiktu: “Ja tev vajag izdarīt kādu darbu, meklē latviešu izcelsmes profesionāli! Dod darbu latvietim!” Mēs vēlamies tālāk attīstīt Latvijas un ASV biznesa vidi, vēlamies izveidot attiecības ar līdzīgām organizācijām un citām diasporas sabiedrībām un valstīm, kuŗās tās atrodas, lai veicinātu šo starptautisko biznesa un tirdzniecības attīstību. Visus ilgos gadus pēc Otrā pasaules kara latviešu sabiedrība ASV ir vairāk domājusi par neatkarības atjaunošanu, kultūras un latviskās izglītības saglabāšanu. Tagad ir laiks domāt par Latvijas ekonomiskās vitalitātes un ilgdzīvotības nodrošināšanu.

Kā tu vērtē Latvijas ekonomisko situāciju pašreiz?

Latvija ir lieliska valsts ar lieliskām iespējām – perfekts novietojums starp Eiropu un tālāk visu ceļu līdz pat Ķīnai. *Rail Baltica* dzelzceļš, kas savienos Baltijas valstis ar Eiropu kļūs par lielu stimulu, Rīga ir pilsēta ar fantastiskām attīstības iespējām. Domāju, ka ekonomiskā ziņā Latvija darbojas veiksmīgi, un tas ir arī ļoti disciplinēts, labi izglītotas un uzņēmīgas sabiedrības nopelns.

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

(Turpināts no Nr. 42)

Kad mēs pienācām tuvāk, es pamanīju ādas zābaku un parādīju to tēvam. Viņš nekavējoties novirzīja manu skatienu uz citu lidmašīnas daļu, kuru mēs rūpīgi izpētījām. Tētis nomontēja no tās kaut kādu aparātu, kas izskatījās pēc liela radio, un atnesa to mājās. Viņš ap to darbojās krietnu laiku, lai gan es nedomāju, ka viņam jebkad būtu izdevies no tā izviliņāt kādu skaņu.

SARKANĀS DEBESIS NAKTĪ

1945. gada februāra sākumā Austrumu fronte virzījās uz priekšu un mums bija jādodas prom. Kamēr dzelzceļa līnija uz Berlīni vēl bija neskartā, tētim vajadzēja palīdzēt stacijas uzraugam. Mēs bijām dilemmas priekšā: palikt vai doties projām? Neilgi pirms tam biju redzējusi skaistu sapni. Atkal bija miera laiks. Ejot pastaigā gar upes krastu, mēs bijām nolēmuši sarīkot pikniku. Uz tartāna paklāja, kas bija izklāts zaļajā zālē, mamma salika garšīgas sviestmaizes man un abiem jaunākajiem brāļiem. Vecmāmiņa mazās Ķīnas porcelāna krūzītēs lēja rozā limonādi, un pie debesīm spīdēja saule. Mēs visi bijām tik laimīgi un priecīgi. Tad es pamanīju, ka tētis viens pats stāv upes krastā. Izskatījās, ka viņu nemaz neinteresē ne mūsu kopā būšana, ne cienasts. Viņa skatiens bija vērst uz šauro gājēju tiltiņu pāri upei. Es piecēlos, lai dotos pie viņa

un pārliecinātos, ka ar viņu viss kārtībā. Tēvs maigi saņēma manu roku, un neatskatoties, mēs gājām pāri tiltam. Savu sapni izstāstīju mammai, un viņa teica, ka tas vēsta kādu zīmi. Es domāju, ka tas bija iemesls tam, ka viņa vēlāk šķīroties atļāva man palikt kopā ar tēti un parūpēties par viņu.

Tas notika 9. februārī. Mēs visi stāvējām uz *Tiefensee* stacijas perona un atvadījāmies. Ģimene devās uz Berlīni, mēs ar tēvu palikām.

Vilciens pienāca ļoti ātri, un mēs palīdzējām iekāpt manam mazajam brālīm Viktoram un vecmāmiņai. Viņiem sekoja brālis Andrejs un mamma. Mēs ienesām vagonā čemodānu un somas. Cik ātri vilciens bija piestājies, tikpat steidzīgi tas aizgāja. Viss, ko es varēju darīt, bija tikai stāvēt un skatīties. Tobrīd es noteikti pienācīgi nenovērtēju visu situācijas nopietnību. Pēcpusdienā, kamēr tētis vēl bija stacijā, notika kārtējais gaisa uzlidojums un es viena devos uz nojumi, paņēmot līdzī lelli un lācīti. Kaimiņi jautāja, vai esmu viena, bet mana vācu valoda nebija pietiekoši laba gariem paskaidrojumiem, tāpēc atbildēju īsi: “Jā”.

Tajās dienās mana vienīgā lūgšana Dievam bija, lai Viņš pieļauj tikai vienu uzlidojumu dienā, un naktī un vēlams dienas laikā. Man tik ļoti bija apnicis, ka man pusaizmigušai jāceļas augšā un kaut kur jāskrien, pie kam dažreiz tas atkārtojās pat vairākas

reizes vienā naktī. Kārtējo reizi es atkal biju miegaina un aizkaitināta, kad rīta pusē tētis mani modināja un teica, ka man jāredz kaut kas ļoti svarīgs, un viņš vēlas, lai dodos viņam līdzī. Uzlicis man uz pleciem mēteli, viņš izveda mani ārā aukstajā naktī.

Biju apjukusi un pusaizmigušā, tāpēc sākumā neko neparastu neredzēju. Viņš norādīja virzienā uz to pusi, kur vilciens bija aizvedis mūsu ģimeni, un tad es ieraudzīju, ka viss horizonts bija koši oranžs, pat sarkans, kā milzīgs, milzīgs saulriets. Tur, liesmu pārņēmta, dega Berlīne.

Tajā naktī bija ļoti daudz uzlidojumu, lielāka apšaušana un vairāk sprādzieni kā parasti. Tētis bija uzziņājis, ka vilciens ar mūsējiem tomēr neskartas bija ieradies Berlīnē, bet tikai dažus mirkļus pirms tam, kad sākušas krist bumbas. Mēs skatījāmies klusumā, un mums prātā nāca dažādas domas.

“Cik ļoti skaisti izskatījās šīs sarkanās debesis un vienlaikus tik ļoti neparasti,” es pie sevis nodomāju. Bija tikai viens teikums, ko ļoti maigi teica mans tēvs, un tonakt, stāvot ārā un skatoties uz degošo pilsētu, tas mani pamodināja pilnībā.

“Nez, vai tu vēl kādreiz redzēsi savus brāļus, Silvij.”

LAIMĪGĀ BĒGŠANA

Es atceros, ka šos notikumus man pastāstīja mamma. Tas ir stāsts par to, kā viņi bija izdzīvojuši Berlīnē. Es mēģināšu to atsaukt atmiņā, cik vien labi spēšu.

Vilciens iebraucot Berlīnē, sāka kaut gaisa uzlidojuma trauksmes sirēnas. Manējie sekoja pūlim uz tuvāko pazemes patvertni. Tur viņi klausījās nemitīgajos sprādzienos virszemē, gaidot, ka kuru katru brīdi iegāzīsies griesti. Likās, ka bija pagājuši mūžība, pirms atskanēja: “Viss beidzies.”

Neviens gan nevirzījās uz izejām, un elpot kļuva arvien grūtāk. Tad blāvās gaismas pie sienām nodzisa. Tumsā ātri izplatījās baumas, ka izejas ir bloķētas. Iestājās panika. Kāds pagāba, bet citi kļiedza, lai viņus laiž ārā. Cilvēki sāka grūstīties. Pārņēma bailes, ka pieaugušos šķīrs no bērniem. Pamazām iestājās klusums, un šur tur bija dzirdami tikai klusi šņuksti. Cilvēki gaidīja atbrīvošanu un lūdza Dievu.

Beidzot viena izeja tika atvērta, un cilvēki, sastājušies rindā cits aiz cita, lēnām virzījās uz priekšu, lai nonāktu virszemē, kas bija pārvērsta peklē.

Augstceltnes bija liesmu apvītas, tās dūmoja vai ligojās un gruveši gāzās uz ļaužu pārpildītām ielām. Visapkārt bija dūmi un uguns. Spēcīga brāzma norāva mammai no galvas cepuri un aiznesa kaut kur projām. Bija grūti elpot. Ugunsdzēsēji, cino ties ar uguni, nepārtraukti lēja ūdeni liesmās un pat šļāca uz cilvēkiem, kuriem draudēja apdegumi. Mamma sapulcināja ģimeni un slāpēja viņu šalles tuvākajā ūdens pelķē un pēc tam tina tās ap kvēpu nomelnētajām sejām. Tad cauri smagām vaļā

Un ko nu?!

atstātām metāla durvīm viņa ievada zēnus kādā vārtrūmē un lika nekustēties ne no vietas. Vecmāmiņa palika pie bērniem, kamēr mamma mēģināja atrast kādu, kas varētu viņiem palīdzēt.

Cilvēki šaudījās šurpu turpu, bet daži vienkārši stāvēja, nezinādami ko iesākt, uz kuru pusi doties. Daži bija ievainoti. Bija dzirdamas ātras palīdzības mašīnu sirēnas, bet tās nesteidzās palīdzēt tiem, kas laimīgā kārtā bija tikuši cauri bez ievainojumiem.

Kāds garām braucošs džips palēnināja gaitu un virzījās garām vietai, kur stāvēja mana mate. Viņa ātri uzlēca uz kāpšļa un, ieķērusies durvju rokturī, histēriski kļiedza autovadītājam, lai glāb viņas bērņus. Viņa sīta ar dūrēm pa loga stiklu, līdz kamēr džips apstājās.

Kāds jauns vācu karavīrs viņai vaicāja, kur ir bērņi, jo tuvumā neviens nebija redzams. Viņa ātri izvilkā Andreju no vārtu rūmes un nostādīja automašīnas priekšā, lai tā nevarētu izkustēties un aizbraukt. Šoferis izlēca no kabīnes, paņēma manu jaunāko brāli Viktoru un iesēdināja automašīnas aizmugurē. Pārējie viņam sekoja. Tur aizmugurē sēdēja vēl divi karavīri, un viņi teica, ka šonakt viņiem obligāti jānonāk Rietumberlīnē. Mana ģimene bija glābta!

Ugunsdzēsēji laistīja džipa brezentu jumtu, neļaujot dzirkstelēm un gružiem no degošajām ēkām to aizdedzināt.

(Turpinājums sekos)

INESE RAUBIŠKE

Izskanējušas Somugru dienas 2020

Arī šogad, septīto rudeni pēc kārtas, Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisija sadarbībā ar asociāciju *Fenno-Ugria* (Igaunija) sarīkoja lieliskus svētkus – Somugru dienas 2020 – ar saturīgu, krāsainu un skanīgu programmu. Nu jau Somugru dienas Rīgas Latviešu biedrībā (un Latvijā) var saukt par tradicionālu pasākumu, kas noris vienlaikus ar somugru *Radu tautu dienām* Igaunijā. Ja iepriekšējos gados asociācija *Fenno-Ugria* ar tās direktori Viia Kadi Raudalainenu (*Viia Kadi Raudalainen*) vadībā uz Latviju atveda plašu un daudzveidīgu kultūras programmu, tad šoruden īpašo apstākļu dēļ tāda tika pasniegta attālināti. Tāpat arī daudzi dalībnieki svētkos nevarēja piedalīties klātienē, tādēļ vairākas sarīkojuma norises notika *Māmuļas Zelta zālē* uz ekrāna – gan video, gan tiešsaistē.

Somugru svētku atsaucīgas atbalstītājas vienmēr bijušas somugru valstu (Somijas, Ungārijas, Igaunijas) vēstniecības Latvijā. Pasākumu apsveica: Igaunijas Republikas ārķārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Arti Hilpuss (*Arti Hilpus*), Somijas Republikas ārķārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Rīta Korpivāra (*Riitta Korpivaara*), Ungārijas ārķārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Ferencs Bānai (*Bányai Ferenc*). Gandarījumu par svētkiem, kas dod iespēju

iepatīt un atrast kopīgo, līdzīgo, atšķirīgo un pārsteidzošo somugru tautu un latviešu kultūrās, kā arī būt līdzdalīgiem daudzveidīgās interaktīvās norisēs, savās uzrunās pauda RLB Valdes locekle Skaidrīte Naumova, asociācijas *Fenno-Ugria* direktore Vija Kadi Raudalainena (*Viia Kadi Raudalainen*) un RLB Folkloras komisijas vadītāja Margita Poriete. Pasākuma rīkotāji lepojās ar saviem ilggadējiem atbalstītājiem SIA *Metsa Forest Latvia* (Somija-Latvija) un priecājās par jaunajiem – šogad tas ir Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departaments.

Arī šie svētki pārsteidza ar programmas daudzveidību. Katru gadu Somugru dienas ir saistītas ar kādu konkrētu tematiku, ja pērn tas bija veltījums mūsu tradicionālajam mūzikas instrumentam – koklei – un tai radniecīgiem instrumentiem somugru valstīs, tad šogad svētku dalībnieki uzzināja, kā igauņu, somu un ungāru tautu mūzikā *iedzīvojušies* samērā jaunie brīvo mēlīšu aerofona tipa instrumenti



Godinot šī gada Somugru dienas, Inese Krūmiņa veic uguns rituālu

(piemēram, harmonika jeb ermoņika, bajāns, garmoška, akordeons u.c.), kā tos būvē un kādā veidā spēlē. Īpašu emocionālu pacēlumu svētku dalībniekos raisīja ermoņiku, akordeonu un bajānu spēle lielisku mūzikantu sniegtā – klātbūtnē priecēja Latvijā dzīvojošais somu mūzikants Marko Ojala, bet mūziķi no Igaunijas un Ungārijas savus priekšnesumus bija atsūtījuši video: Herberts Kõnnula (Iga-

nija), setu folkloras kopas *Sorrõseto* dalībniece *Valli Karp* (Igaunija), udmurtu dziesmu ansamblis *Ošmes* un mūzikants Pāvels Kuterģins (Igaunija), Ādāms Mošers (*Ádám Móser*) (Ungārija). Savukārt Linda Šarkova un Oskars Patjanko (Latvija) sniedza plašu, izzinošu informāciju par ermoņikām un tām radniecīgiem brīvo mēlīšu tipa instrumentiem libiešu tradicionālajā mūzikā. Dziedot,

kuģa kāzas nosvinēja trīsmastu buriniekam "Rota" – pirmajam latviešu buriniekam, kas 1887. gadā šķērsoja ekvatoru un saņiedza Dienvidamerikas krastus. 1990. gadā pie "Uķu" mājām jūras krastā tika atklāts piemiņas akmens Liepupes kuģubūvētavai, kā papildinājums tam ir Šnoru ģimenes pēcteces, aktīvās sabiedrības personības, vēsturnieces, archeoloģes un Vidzemes kuģinieku vēstures pētnieces, grā-



Tikšanās Somugru dienās *Māmuļas Zelta zālē*

mūzicējot un tulkojot, sarīkojuma *lustīgi* novadīja Rozīte Katrīna Spiča un Aiga Auziņa, par svētku noskaņojumu rūpējās Rīgas Danču mūzikanti un libiešu dziesmu ansamblis *Livist*.

Arī šī gada somugru dienās bija apskatāmi biedrības *Randalist* starptautiskā mākslas plenērā *Līvzeme 2020* tapušie darbi, turklāt sarīkojuma kontekstā *Māmuļas* Baltajā zālē tika atklāta *Mazirbes draugu kopas* līvu mākslinieka un muzejnieka Andreja Šulca (1910–2006) gleznu izstāde "Līvs ar otu. Andrejam Šulcam 110". Atmiņu stāstījumi par mākslinieku bija tikpat gaiši kā krāsu kolorīts viņa darbos. Interesants fakts: A. Šulcs bija pēdējais no māksliniekiem, kuŗš Latvijas brīvvalsts laikā (1940. gada pavasarī) uzgleznoja Latvijas prezidenta K. Ulmaņa un kara ministra ģen. J. Baloža pusfigūru portretus.

Arī tā jau izveidojusies par tradīciju, ka somugru svētki ilgst divas dienas: pirmajā darbības noris Rīgas Latviešu biedrības namā, bet otrā diena tiek pavadīta kādā savulaik libiešu apdzīvotā vietā. Tā Somugru dienas aizvadītas Turaidā, Kolkā, Cēsīs, Ventspilī, Salaspilī, Staicelē ... bet šogad pasākuma otrā diena pārcēlās uz Salacgrīvas novada Liepupes pagastu (Liepupes nosaukums cēlies no latviskoti senā libiešu nosaukuma "Pernigele" (libiski: *pārni*- liepa, *joug* - upe)). Jānis Atis Krūmiņš (biedrības *Metsepoles* Līvu kultūras centrs vadītājs un arī RLB domnieks) somugru svētku dalībniekiem pastāstīja, kā Liepupē jau no 17. gs. sāka veidoties un līdz 20. gs. izveidojās un darbojās viens no Vidzemes piekrastes buru kuģniecības centriem ar saviem kuģubūves meistariem, kuģu īpašniekiem, slaveniem jūrasbraucējiem, Latvijas un tās kuģniecības vēsturē pazīstamām dzimtām – Šnores, Vikmaņi, Kalniņi... Šeit, Liepupē, "Uķu" kuģu būvētavā, kas bija ievērojamākā plašā apvidū, 1886. gadā

matas "Viri un kuģi" (2008) autora Ievas Cimermanes (1930–2014) kāpās no akmeņiem izveidotā 46 m garā burinieku kuģa korpasa kontūra.

Liepupē vairs nebūvē kuģus, spozmi zaudējušas arī tādas slaveni dzimtu mājas kā "Uķi", aizgājis laiks, kad ģimenē katru jaundzimušo puiku uzskatīja par nākamo kuģa kapteini... Taču liepupieši joprojām šeit dzīvo, turklāt cerīgi – strādājot un veidojot jaunas tradīcijas, pētot un godā liekot savu senču pagātņi. To Somugru dienu dalībnieki varēja izjust arī Jāņa Ata Krūmiņa stāstījumā ne vien par Liepupes vēsturi, bet arī par viņa paša dzimtas mājām un zemi, kur kuplā ģimene izveidojusi īpašu vietu īpašiem pasākumiem. Kādiem? Piemēram, jau vairākus gadus pēc kārtas Baltijas jūras krastos augusta beigās tiek rīkoti *Senās uguns nakts svētki*. Ikvienā Baltijas jūras piekrastes valstī rīta stundā iekuŗ ugunsiskus, kas ir apliecinājums savas tautas neatkarības cīnītāju piemiņai un simbolizē Baltijas jūras piekrastes iedzīvotāju vienotību. Un jau vairākus gadus arī Liepupē no Jāņa Ata dzimtas īpašuma sākas krāšņa *Senās uguns nakts* svinēšana – ar uguns rituāliem, prasmju darbnīcām un koncertprogrammu, kam seko došanās uz jūras krastu, lai iekurtu Lielo ugunsisku.

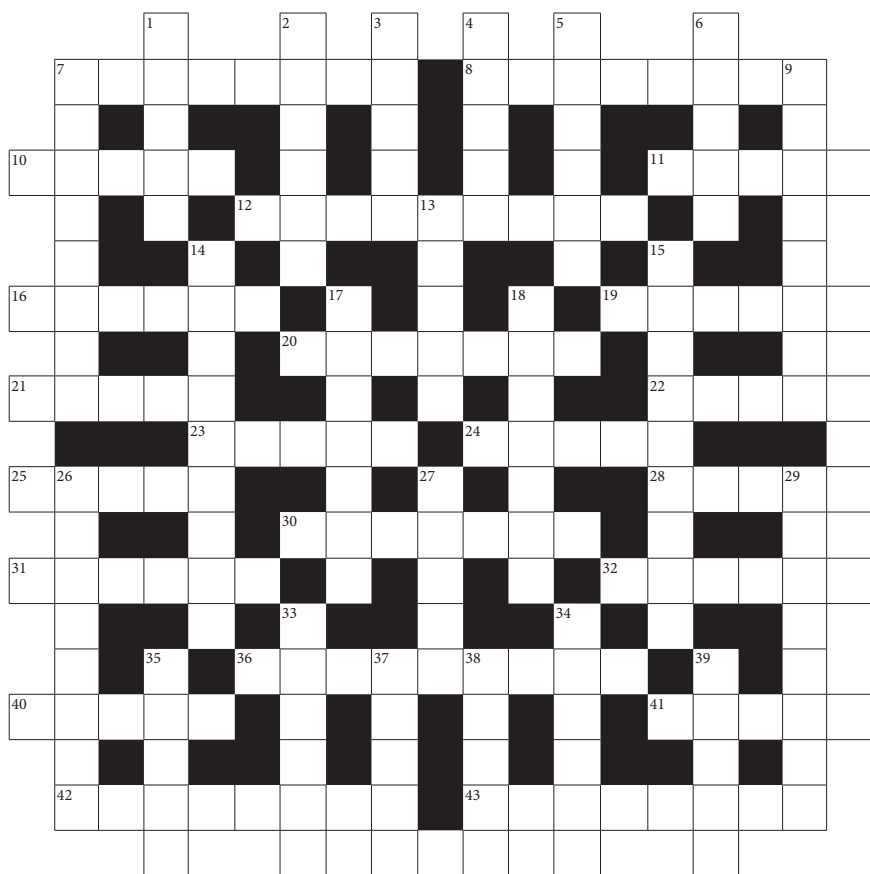
Jāņa Ata Krūmiņa un viņa sievas Ineses dzīve ir sasaistīta ar mūziku, dziesmu, folkloru ... Jānis Atis ir vīru kopas "Vilki" dalībnieks, savukārt Inese darbojas sievu folkloras kopā "Vilcenes".

Šī gada Somugru dienas noslēdzās Liepupē ar mūzikālu sarīkojumu, kuŗā *toni uzdeva* vīru kopa "Vilki", kapela *Ievīņa* kopā ar lielisko tautas mūzikantu Valdi Andersonu, kuŗš spēlē ermoņikas, un dalībnieki no libiešu dziesmu ansambļa *Livist*.

Visskanīgākais mūzikas instruments šajās dienās, protams, bija ermoņikas!

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA



Līmeniski. 7. Neliels tuksnešu, pustuksnešu koks. 8. Vienaldzīga. 10. Debess dienvidu puslodes zvaigznājs. 11. Parupja satūra komēdija. 12. Indīgs zirneklis. 16. Banālas. 19. Latviešu rakstnieks un sabiedriskais darbinieks (1865–1929). 20. Uz parādā izsniegtas preces vai nauda. 21. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 22. Konditorejas izstrādājumi. 23. Sikumi. 24. Pilsēta Spānijā, Maljorkas

salā. 25. Sabradāt. 28. Noma. 30. Budistu svētnīcas. 31. Valsts Rietumāfrikā. 32. Latviešu tulkotāja (1895–1978). 36. Apdzīvota vieta Bauskas novadā. 40. Amūras pieteka. 41. Transportlīdzekļa priekšgals (*sarunval.*). 42. Vergu sacelšanās vadonis Senajā Romā. 43. Pilsēta Vidzemes ziemeļos. **Stateniski.** 1. Ģeodēzisks instruments. 2. Vārgas. 3. Pilsēta Japānā, Honšju salā. 4. Cīnities. 5. Pilsēta Šveices ziemeļos. 6.

Reālas. 7. Ēdama sēne. 9. Valsts Eiropā. 13. Īpaša prece ar vispārēju ekvivalentu nozīmi. 14. Sanitāri pasākumi lipīgu slimību izplatīšanās novēršanai. 15. Venēcijas laivinieku dziesma. 17. Bagātas ar taukvielām. 18. Vecaines. 26. Pusedārgakmens. 27. Pilsēta Portugales ziemeļos. 29. Nosliece. 33. Folkloras sacerējumi. 34. Bikšu daļas. 35. Lokveida pārsegumi. 37. Tēls A. Dimā romānā "Trīs musketieri". 38. Paliels dzera mais trauks. 39. Plekstes.

Krustvārdu mīklas (Nr. 42) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kīts. 4. Dante. 6. Tiraine. 7. "Valkīra". 8. Kelvins. 10. Konditors. 13. Kaimans. 15. Statika. 17. Kanva. 19. Lektorijs. 20. Sanmarīno. 22. Svira. 23. Lavanda. 26. Manīta. 29. Sarabanda. 30. Alabama. 31. Alksnis. 32. Stagars. 33. Atols. 34. Alods.

Stateniski. 1. Kolibri. 2. Stators. 3. Kantilēna. 4. Dekarts. 5. Emisāri. 7. Vēlāk. 9. Saiga. 11. Mandolina. 12. Mandarīns. 14. Apeģta. 16. Klintis. 17. Kojas. 18. Abaka. 21. Dinaburga. 23. Lauva. 24. Varšava. 25. Ananass. 26. Madrasa. 27. Infants. 28. Aniss.

Ieteikumi tiem, kas dzīvo un strādā ārvalstīs, bet vēlas atgriezties Latvijā

Arvien vairāk Latvijas valsts-piederīgo, dzīvojot un strādājot ārvalstīs, apsver iespēju atgriezties Latvijā. Pārceļšanās iemesli ir dažādi: vēlēšanās un nepieciešamība būt kopā ar ģimeni, alkas pēc ierastās vides un Latvijas dabas, latviešu valodas, kā arī vēlme pielietot ārvalstīs iegūtās prasmes un pieredzi, lai izmantotu iespēju uzņēmējdarbības uzsākšanai Latvijā. Taču, kad ir pieņemts lēmums pārcelties, jāņem vērā vairāki būtiski nosacījumi, lai atgriešanās noritētu pēc iespējas lietišķi, raiti un bez liekām raizēm. Redakcija, izmantojot Latvijas Nodarbinātības valsts aģentūras un Eiropas Savienības konsultantu rekomendācijas, piedāvā Jums iepazīties ar šiem ieteikumiem.



Par aizbraukšanu no valsts informējiet mītnes zemes!

Par došanos prom no valsts jāinformē visas tās mītnes zemes iestādes, kurās bijāt reģistrējušies vai norādījuši savu personīgo informāciju, piemēram, komunālo pakalpojumu nodrošinātājus, veselības pakalpojumu sniedzēju, banku u.c. Tas palīdzēs izvairīties no iespējamiem pārpratumiem nākotnē. Īpaši svarīgi par došanos prom informēt ārvalsts nodokļu institūciju, sociālās apdrošināšanas iestādi un dzīvesvietas vai iedzīvotāju reģistru, jo pieredze rāda, ka, savlaicīgi neinformējot šīs institū-

cijas, var rasties problēmsituācijas un tikt pat piemērotas soda sankcijas.

Jānoskaidro, kāda ir jūsu mītnes valstī noteiktā kārtība. Iespējams, jums nav jāinformē katra institūcija atsevišķi, bet informācija par došanos prom no valsts jānorāda, piemēram, tikai iedzīvotāju reģistra datos.

Meklējiet darbu Latvijā, vēl esot ārvalstī!

Darba meklēšanu un iepazīšanos ar darba tirgus situāciju Latvijā ieteicams uzsākt, vēl esot ārvalstī. Tādējādi būsit informēti par pieprasītākajām pro-

fesijām, atalgojumu, kā arī par tām iemaņām un prasībām, kādas ir nepieciešamas, uzsākot darbu gaitas Latvijā. Tas veicinās piemērota darba atrašanu vēl pirms pārceļšanās un, kas īpaši svarīgi – drošības un stabilitātes sajūtu.

Lai iepazītos ar darba piedāvājumiem Latvijā, izmantojiet Nodarbinātības valsts aģentūras portālu (cvvp.mva.gov.lv), kas ir viena no plašākajām vakancu datu bazēm Latvijā. Portālā darba piedāvājumus iespējams atlasīt pēc darbības jomas, profesijas, darba atrašanās vietas, atalgojuma un citiem kritērijiem.

Ja saņemat bezdarbnieka pabalstu, "eksportējiet" to!

Ja ārvalstī esat zaudējis darbu vai izbeidzis darba attiecības, ir svarīgi atcerēties, ka bezdarbnieka pabalsts ir pieprasāms pēdējās nodarbinātības valstī, proti – valstī, kurā dzīvojat, strādājat un veicat sociālās iemaksas. Ja jums ārvalstī tiek piešķirts bezdarbnieka pabalsts un pirms atgriešanās vēl neesat atradis darbu Latvijā, tad ārvalsts piešķirto bezdarbnieka pabalstu var "eksportēt" uz Latviju, proti, ārvalsts pabalstu izmaksas iestādē jāpieprasa bezdarbnieka pabalsta eksporta dokuments – U2. Ierodoties Latvijā, U2 dokuments ļaus turpināt saņemt ārvalsts bezdarbnieka pabalstu, kamēr meklēsiet darbu Latvijā. Bezdarbnieka pabalsta eksporta gadījumā ārvalsts bezdarbnieka pabalstu var turpināt saņemt Latvijā no trīs līdz sešiem mēnešiem.

Ārvalsts sociālās apdrošināšanas institūcijā iesakām izņemt arī U1 dokumentu, kas apliecinās ārvalstīs nostrādāto periodu un veiktās sociālās apdrošināšanas iemaksas. U1 noderēs gadījumā, ja, zaudējot darbu Latvijā, jūsu nodarbinātības periods Latvijā nebūs pietiekošs (vismaz 12 mēneši 16 mēnešu periodā), lai varētu pretendēt uz Latvijas bezdarbnieka pabalstu. Šajā gadījumā abu valstu nodarbinātības periodi tiks summēti, un jūs varēsiet saņemt Latvijas bezdarbnieka pabalstu, ja kopējais nodarbinātības periods būs vismaz 12 mēneši 16 mēnešu laikā.

Ja saņemat ģimenes pabal-

stus, noskaidrojiet, kā to izmaksu ietekmēs pārceļšanās uz dzīvi Latvijā!

Ja ārvalstī saņemat ģimenes pabalstus, tad pabalstu izmaksas institūcijā noskaidrojiet, kā pabalstu izmaksu ietekmēs jūsu došanās prom no mītnes zemes. Iespējams, ka no ārvalsts ģimenes pabalstiem būs jāatsakās un jāpiesakās pabalstiem Latvijā, taču katrā ģimenes situācijā nosacījumi var būt atšķirīgi. Piemēram, ja Latvijā atgriežas tikai viens no vecākiem, tad vecākam, kuŗš turpina strādāt ārvalstī, saglabājas tiesības uz ģimenes pabalstiem no otras valsts. Ja vecāki, atgriežoties Latvijā, ir noformējuši bezdarbnieka pabalsta "eksportu" (saņēmuši U2 dokumentu), tad periodā, kamēr Latvijā tiek saņemts ārvalsts bezdarbnieka pabalsts, viņiem ir tiesības turpināt saņemt arī ārvalsts ģimenes pabalstus.

Noskaidrojiet visus nodokļu jautājumus!

Informējiet ārvalsts nodokļu institūciju par došanos prom no valsts un, ja nepieciešams, iesniedziet attiecīgās nodokļu formas. Šī informācija nodokļu institūcijai ir svarīga, lai noteiktu jūsu turpmāko nodokļu rezidences statusu un veiktu nodokļu gala aprēķinu. Iespējams, ka jums pienāksies nodokļu atmaksa par neizmantotajām nodokļu atlaidēm vai pārmaksāto ienākuma nodokli!

Nodokļu institūcijā noskaidrojiet, vai, dodoties prom no valsts, jums vēl ir kādas saistības ar ārvalsti nodokļu jautājumos. Iespējams, ka pat atrodoties Latvijā, vēl ir pienākums iesniegt ārvalsts nodokļu institūcijā gada ienākumu deklarāciju par iepriekšējo nodokļu gadu. Šis prasības neievērošanas un deklarācijas neiesniegšanas gadījumā var noteikt soda sankcijas.

Vēlams arī nodokļu institūcijā saņemt dokumentus par ārvalstī nostrādāto laiku un samaksāto ienākuma nodokli. Šie dokumenti būs noderīgi gadījumā, ja Latvijā būs jāiesniedz apliecinājums par ārvalstī samaksātajiem nodokļiem.

Ja ir papildu jautājumi, sazinieties ar konsultantiem!

Mājaslapa: www.mva.gov.lv/eures; E-pasts: eures@mva.gov.lv; Facebook: www.facebook.com/eureslatvia/linkedin; www.linkedin.com/company/eures-latvia.

Piektdienās no 13.00 līdz 15.00 (pēc Latvijas laika) – EURES čats: <https://ec.europa.eu/eures/public/chat-with-eures-advisers>

Informāciju sagatavoja
Liģita Kovtuna

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- **PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- **SĒRU SLUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Liģita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.
● par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
● par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
● 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

● par 6 mēn. – EUR 186
● pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerģiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai sevārdū parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakģijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanas. Par publikāģijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtiniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
Konta nr.: LV80UNLA0050016243516
ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu,
uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāģiju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludināģijumiem saģinieties ar redakģiju

Riģā, Ģerģtrūdes ielā 27, LV-1011,
e-pasts: redakģija@brivalatvija.lv,
tālģr.: +371 67326761 vai +371 29439423

Jaunākā informāģija sociāģajos tģkģos:
www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/briva_latvija

Māģaslapa: www.brivalatvija.lv

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

VISVECĀKAIS, BET VIENMĒR JAUNAIS

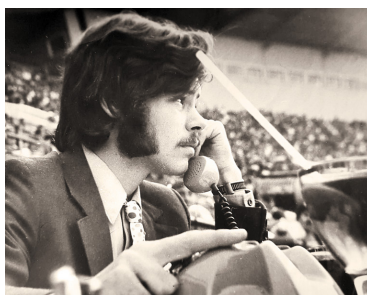
Laikrakstam Sports – 65

Oktoobra sākumā laikrakstam Sports (tagad žurnāls Sports) tika atzīmēta 65 gadu jubileja. 1955. gada 4. oktobrī sporta draugi stāvēja rindās pie avižu kioskiem, lai varētu nopirkt pirmo numuru. Laika gaitā apjomā nelielā sporta avīzīte, tautā mīļi saukta par Sportiņu, iemantoja lielu popularitāti, auga audzuma, kļuva krāsaina un saturā daudzveidīga. 2006. gadā Sports pārtapa par žurnālu Sports, kas iznāca divas reizes nedēļā, vēlāk vienu reizi mēnesī, tagad – dubultnumurs reizi trijos mēnešos.



Žurnāla Sports numurs, kas vēlīts Eiropas čempionēm Tinai Graudiņai un Anastasijai Kravcenokai. Fonā – Mākslinieka Imanta Melgaila zīmētā vēsturiskā Sporta "galviņa".

Žurnāla Sports galvenais redaktors Dainis Caune 365. numura rakstā "Visvecākais, bet vienmēr jaunais" saka: "Sports gājis cauri dažādiem laikiem. No padomju preses izdevumiem obligātā lozunga Visu zemju proletārieši savienojieties! Līdz šodienas devīzei Latvijā sporto simts veidos, mēs rakstām par visiem!"



Sporta korespondents Dainis Caune pasaules studentu spēlēs jeb universiādē 1973. gada augustā Lužņiku stadiona preses ložā Maskavā

Tas ar patiesu iedvesmu arī tiek īstenots. Sports kļuvis par visvecāko drukāto nacionālo mediju Latvijā, kas ar nemainīgu nosau-

kumu un bez pārtraukuma vienīgais iznāk jau 65 gadus. Kad laikrakstam Sports bija pagājis pusgadsimts, neatrisināmo finansiālo problēmu dēļ tam nācās mainīt izdevēju. Ar Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) atbalstu šīs funkcijas pārņēma Latvijas Sporta Federāciju padome (LSFP). Tika mainīts arī formāts, un jau piecpadsmit gadus jūs lasāt žurnālu Sports, kuram šis ir zīmīgais 365. numurs.

Žurnālā Sports izdzīvoti astoņi olimpiskie cikli, kas sadarbibā ar LOK rezultējušies sešās grāmatās, Latvijas pieaugušo un jaunatnes olimpiādas. Bijuši Ērgļi, kas ceļ spārnos, un daudzas citas sacensības. Aprakstīti neskaitāmu personību piedzīvojumi un pieredze viņu dzīves ceļā cauri uzvarām un sakāvēm. Dokumentētas visas Latvijas olimpiādas, divas no tām arī grāmatās.

Liepājnieki 2012. gadā, savējo rīkojot, lepni paziņoja, ka viņi būs laikmetīgi un šīs plašās sacīkstes apkopos digitālā izdevumā, kurā gan joprojām nav izdevies ieraudzīt, bet Sports olimpiādas norisi pilnīgi visos gandrīz 30 sporta veidos gan ar tekstiem, gan ar ilustrācijām un rezultātiem atspoguļoja jau nākamā mēneša numurā. Iespējams, mēs vairāk strādājam nākotnei, tiem, kas gribēs zināt, kas un kā notika pagātnē, kurā mums ir šodienā."

IZVIRZA GADA SPORTISTA BALVAS NOMINANTUS

6. novembrī sācies tautas balsojums par visām desmit nominācijām jaunajā Latvijas sportistu godināšanas pasākumā "Trīs Zvaigžņu balva". Prestižajā gada sportista kategorijā starp nominantiem izvirzīti handbolists Dainis Krištopāns, hokejists Elvis Merzļikins, basketbolists Kristaps Porziņģis, bokseris Mairis Briedis un riteņbraucējs Toms Skujiņš.



Toms Skujiņš

Kāds riteņbraukšanas blogeris Džons Makgvairs aicinājis citus balsot tieši par Skujiņu: "Esmu pārliecināts, ka Mairis Briedis šogad daudz devis boksam, bet gada sportists? Tas noteikti ir Toms Skujiņš." Pats riteņbraucējs, kurš šogad prestižajās Tour de France sacensībās atsevišķā posmā izcīnīja otro vietu, gan norādījis uz Briedi kā labāko kandidātu. "Nē, nē," raksta Skujiņš. "Briedis ir

pasaules čempions. Tāpēc viņš ir pelnījis būt gada sportists. Esmu pagodināts, ka tiku nominēts."

"Trīs Zvaigžņu balva 2020" uzvarētājus desmit nominācijās noteiks balsojums, kur 50% sastādīs sabiedrības viedoklis, bet atlikušos 50% veidos sportistu un sporta žurnālistu balsojums. Tautas balsojums noslēgsies 29. novembrī, līdz kuram ikviens interesents var vienu reizi dienā balsot no vienas e-pasta adreses.

NOSKRIEN 327 KILOMETRUS

Latvijas senākā ultramaratona Rīga–Valmiera trases rekordists Pēteris Griviņš naktī uz 1. novembri kājam ieradās Rīgas Rātslaukumā, skriešus pieveicot 327,5 kilometru pārgājienu maršrutu "Mežtaka" 19 posmus no Korneitiem Igaunijas pierobežā Latvijas ziemeļaustrumos, ceļā pavadot 43 stundas un nepilnas 15 minūtes.



Pēteris Griviņš pie Rolanda statujas Rīgas Rātslaukumā // Foto: Antons Kranga

Dažādos izaicinājumos sevi pārbauda arī citi aktīva dzīves veida piekritēji.

LATVIJA UZVAR HOKEJA TURNĪRĀ KRĒFELDĒ

Uz turnīru Krēfeldē bija devusies Latvijas hokeja izlase 27 spēlētāji – trīs vārtsargi, deviņi aizsargi un 15 uzbrucēji. Izlases pirmais vārtsargs ir Vankuveras Canucks paspārnē esošais Artūrs Šilovs, bet no aizsargiem Latvijas izlases krekļā var redzēt tādu hokejistu kā Artūrs Kulda, Kārlis Čukste, Oskars Bārtulis un Krišjānis Rēdlihs. Savukārt uzbrukumā no vadošajiem spēlētājiem izlasi pārstāv Mārtiņš Karsums, Rihards Bukarts, Andris Džeriņš un Gūnārs Skvorcovs. Latvijas izlases galvenais treneris turnīrā ir Artis Abols, kuram asistē Herberts Vasiļjevs, Edgars Masaļskis un Maksims Širokovs, kā arī katru dienu notiek komunikācija ar Bobu Hārtliju, kopīgi pieņemot lēmumus par spēlētāju virknējumiem.

Latvijas vīriešu hokeja izlase svinēja uzvaru savā debijā vienā no vecākajiem turnīriem Eiropā – Vācijas kausā jeb Deutschland Cup. Ar rezultātu 4:2 (1:0, 2:2, 1:0) tika pārspēta Vācijas U-23 valstsvienība. Mūsu vienības labā vārtus guva Jelisejevs, Džeriņš, Čukste un Bukarts.

Otrajā spēlē Latvija zaudēja Vācijai ar 0:2 (0:0, 0:0, 0:2). Lielisku spēli vārtos savā debijā pieaugušo izlasē aizvadīja Rūdolfs Lazdiņš no Olimp/Venta 2002 kluba. Viņš vārtos ielaida tikai vienu ripu. Divas minūtes līdz beigām Artis Abols pieprasīja pusminūtes pārtraukumu, pēc kā Rūdolfs Lazdiņš tika nomainīts pret laukuma sesto spēlētāju.

Savu debiju lielajā izlasē piedzīvoja ne tikai vārtsargs Rūdolfs

Lazdiņš, bet arī laukuma spēlētāji Harijs Brants un Ralfs Jevdokimovs. Treneris Artis Abols veica izmaiņas virknējumos, dodot iespēju tiem hokejistiem, kuri pirmajā spēlē laukumā nedevās.

Uzvaru prestižajā Deutschland Cup pārbaudes turnīrā Vācijā izcīnīja Latvijas hokeja valstsvienība, kas turnīra finālā ar 3:2 pagarinājumā apspēlēja Vācijas izlasi. Par spēles galveno varoni kļuva Frenks Razgals, kurā rēķinā divi vārtu guvumi.



Frenks Razgals

Razgals uzvaras vārtus guva ar lielisku plaukstas metienu papildlaika izskaņā, izskrejot vienatnē pret Vācijas izlases vārtsargu.

ATZĪTS PAR LABĀKO SPĒLĒTĀJU OKTOBRĪ

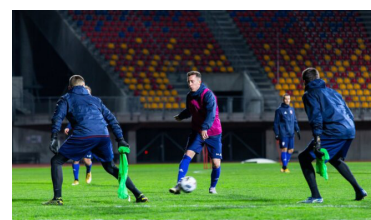
Hokeja Virslīgā par oktobra vērtīgāko spēlētāju atzīts Mogo/LSPA hokejists Kārlis Čukste. (attēla)



Hokeja Virslīgas mēneša vērtīgākā spēlētāja balvas ieguvēju nosaka līdzjutēju balsojums, kas tiek veikts sociālajā tīklā Facebook un portālā TVNET. Kārlis Čukste šajā balsojumā ieguva 234 balsis un uzvarēja.

GATAVOJAS NOSLĒDZOŠAJĀM SPĒLĒM

Latvijas futbola izlase 8. novembrī pulcējās uz treniņnometni, gatavojoties novembra spēlēm ar Sanmarīno, Fēru salām un Andoru. Izlases galvenā trenera Daiņa Kazakeviča vadītā komanda nepilnā sastāvā Daugavas stadionā aizvadīja pirmo treniņu.



Dažas dienas vēlāk mūsu valstsvienība trenējās pilnā sastāvā, piedaloties visiem nosauktajiem kandidātiem.

PĀRMAINĀS VALSTS IZLASĒ

Latvijas izlases galvenais treneris Dainis Kazakevičs paziņojis kandidātu sarakstu ar spēlētājiem, kuri pārstāvēs valstsvienību novembra spēlēs pret Sanmarīno, Fēru salām un Andoru. Joprojām uz valstsvienību netiek saukts viens no labākajiem Latvijas čempionāta virslīgas snaiņiem Artūrs Karašausks, savukārt pirmoreiz Kazakeviča vadībā uz treniņnometni izsaukti Vladimirs Kamešs, Kaspars Ikstens un Ingars Sarmis Stuglis.



Vladimirs Kamešs

Salīdzinājumā ar oktobra treniņnometni, šoreiz ar komandu nebūs kapteiņa Pāvela Šteinbora. Vārtsargs guva savainojumu Polijā. Viņa vietā komandā šoreiz būs RFS vārtsargs Kaspars Ikstens, kurš iepriekš regulāri bijis Latvijas izlases treniņnometnēs. Valstsvienībai šoreiz palīdzēt pavarēs arī Polijā spēlējošais pussargs Kristers Tobers, kurš izlasei nevar pievienoties divu pozitīvu Covid-19 testu dēļ.

Latvijas kausu futbolā otro reizi ieguva Liepāja, kas finālā papildlaikā ar 1:0 pārspēja Ventspili. Vārtus 93. minūtē guva brazīlietis Dodo. Liepāja nākamgad spēlēs UEFA ligas kvalifikācijā.

KARATĒ

Latviešu vieglā svara karatē cīkstonis Edgars Skrīvers aizvadītajā nedēļas nogalē aizstāvējis pasaules čempiona Zelta jostu ASV bazētājā Karate Combat organizācijā, informē sportista pārstāvi.



Edgars Skrīvers

Edgars Skrīvers ceturtajā raundā ar tehnisko nokautu uzvarēja Krievijas pārstāvi Mīrzubeku Tebujevu, tādā veidā kļūstot par divkārtējo pasaules čempionu prestižajā Karate Combat organizācijā.

"Uzvara ar TKO un Zelta josta paliek mūsu mājās – Latvijā," pēc cīņas teica Edgars Skrīvers. Edgars šo vieglā svara čempiona titulu izcīnīja pērnā gada septembrī, trešajā raundā ar tehnisko nokautu uzvarot brazīlieti Luišu Viktoru Roču, un kļuva par pirmo organizācijas Karate Combat vēsturisko čempionu.

DAŽOS VĀRDOS

• Rīgā gaidāmajās 2021. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas spēlēs Latvijas sieviešu basketbola izlasē kapteiņes pienākumus pildīs Elīna Babkina, ziņo Latvijas Basketbola savienība (LBS).

* Ventspils komandas līderis Māris Gulbis atzīts par Latvijas – Igaunijas Basketbola līgas (LIBL) oktobra mēneša labāko spēlētāju starp Latvijas komandām.

P. Karlsons



Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Plānotie nākamie Rīgas Evaņģēliskās draudzes dievkalpojumi:

18. novembrī Valsts svētku dievkalpojums

13. decembrī plkst. 13

24. decembrī Ziemassvētku dievkalpojums.

Draudzes valde rūpīgi seko līdzī pandēmijas ierobežojumu noteikumiem un piemēros dievkalpojumu kārtību, vietu un procesu valsts noteiktiem ierobežojumiem.

Jūsu RED valde un mācītāja Dace Balode